
Delis Lauringson, Tauno Õunapuu, Viivian Veski

26.06.2025

Elva valla rahulolu uuring 2025

Sissejuhatus

Elva Vallavalitsus viis ajavahemikul 12. märtsist kuni 12. maini 2025 läbi Elva valla elanike rahuloluküsitluse, mille eesmärk oli koguda tagasisidet valla eluolule ning avalikele teenustele. Küsitluses oli kokku 47 küsimust ning vastamine oli võimalik nii paber kandjal kui veebis.

Kokku esitati 618 vastust, mis moodustab ligikaudu 4,2% valla 1. jaanuari 2025 seisuga registreeritud elanike koguarvust (14 632 elanikku).

Mitmete küsimuste puhul oli vastusevariandina võimalik märkida, et vastaja ei ole konkreetse teenusega kokku puutunud või ei oska hinnangut anda. Sellised vastused ei kajastu rahulolu arvutustes, kuid mõjutavad vastajate arvu iga teema lõikes.

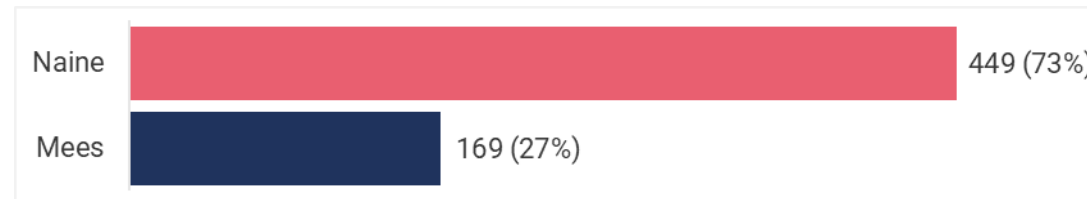
Mõnel teemal esines vastajate vahel eriarvamusi. Sellistel juhtudel on aruandes püütud esitada eri seisukohad. Kvantitatiivse analüüsi tulemused kajastavad eelkõige vastajate keskmisi hinnanguid valdkondadele. Kvalitatiivse analüüsi (avatud küsimused) põhjal saab aga järeldada, milliseid teemasid peetakse oluliseks.

Järgnevatel slaididel on esitatud küsitluse tulemuste üldine kokkuvõte ja põhisuundumused. Detailsemat infot, sh filtreeritavaid vaateid, saab vaadata dünaamilisest Exceli failist (Lisa 1).

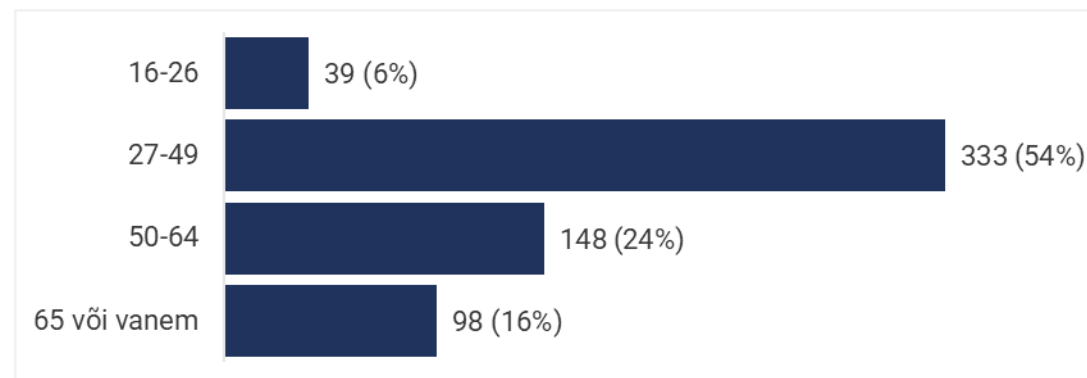
Vastajate sotsiaaldemograafiline taust

Enamik uuringule vastanutest olid naised (449), moodustades 73% kõigist vastajatest. Mehi osales uuringus 27% ehk 169 isikut (joonis 1).

Enim vastajaid kuulus vanuserühma 27–49 eluaastat, moodustades enam kui poole kogu valimist (54%). Märkimisväärselt oli esindatud ka vanuserühm 50–64 (24%) ning üle 65-aastaseid vastajaid oli 16%. Kõige vähem osales 16–26-aastaseid noori, keda oli vaid 6% kõigist vastanutest (joonis 2).

Joonis 1. Vastajate sooline jaotus (n=618)

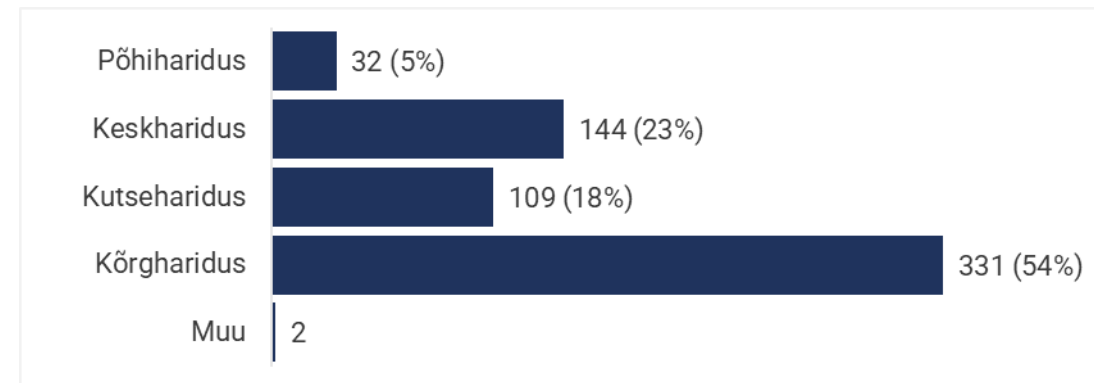

Joonis 2. Vastajate vanuseline jaotus (n=618)

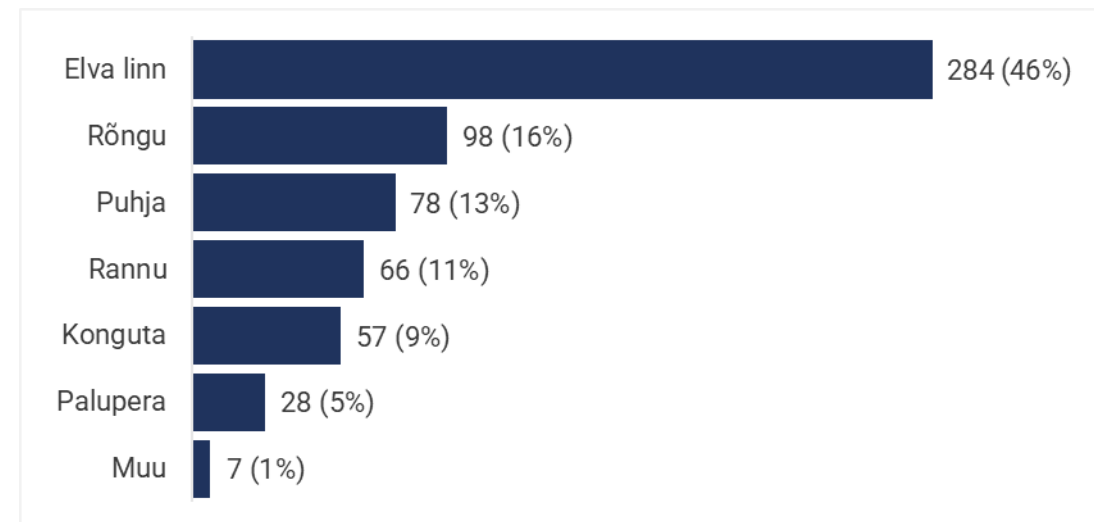
Vastajate sotsiaaldemograafiline taust

Vastajate haridustaseme jaotus viitab üldiselt kõrgele hariduslikule profiilile. Kõrgharidusega isikute osakaal moodustas 54% kõigist vastanutest. Keskhariiduse oli omandanud 23% ning kutsehariduse 18% uuringus osalenutest. Põhiharidusega vastajaid oli 5%, ning marginaalne osa märkis muu haridustaseme (joonis 3).

Kõige rohkem vastajaid oli Elva linnast – kokku 284 inimest (46%). Rõngust vastas 98, Puhjast 78 ning Rannust 66 elanikku. Mõnevõrra vähem vastajaid oli Kongutast (57) ja Paluperast (28). 7 vastajat märkis oma elukohaks mõne muu asula või ei täpsustanud seda (joonis 4).

Joonis 3. Vastajate jaotus haridustaseme järgi (n=618)

Joonis 4. Vastajate jaotus elukoha järgi (n=618)

AVALIKUD TEENUSED

Üks küsimusvaldkondi küsitluses puudutas elanike rahulolu erinevate avalike teenuste ja elukeskkonda mõjutavate valdkondadega. Hinnanguid koguti nii taristuliste kui sotsiaalsete teenuste kohta, hõlmates haridust, heakorda, liikumisvõimalusi ja kultuuritaristut.

Analüüsi käigus grupeeriti vastused sisuliselt seotud valdkondadesse: **elukeskkond ja taristu, haridusvaldkond (sh huvi- ja alusharidus) ning vaba aeg, kultuur ja noorsootöö**. Hinnanguid koguti neljapalliskaalal alates „väga rahul” kuni „ei ole üldse rahul”.

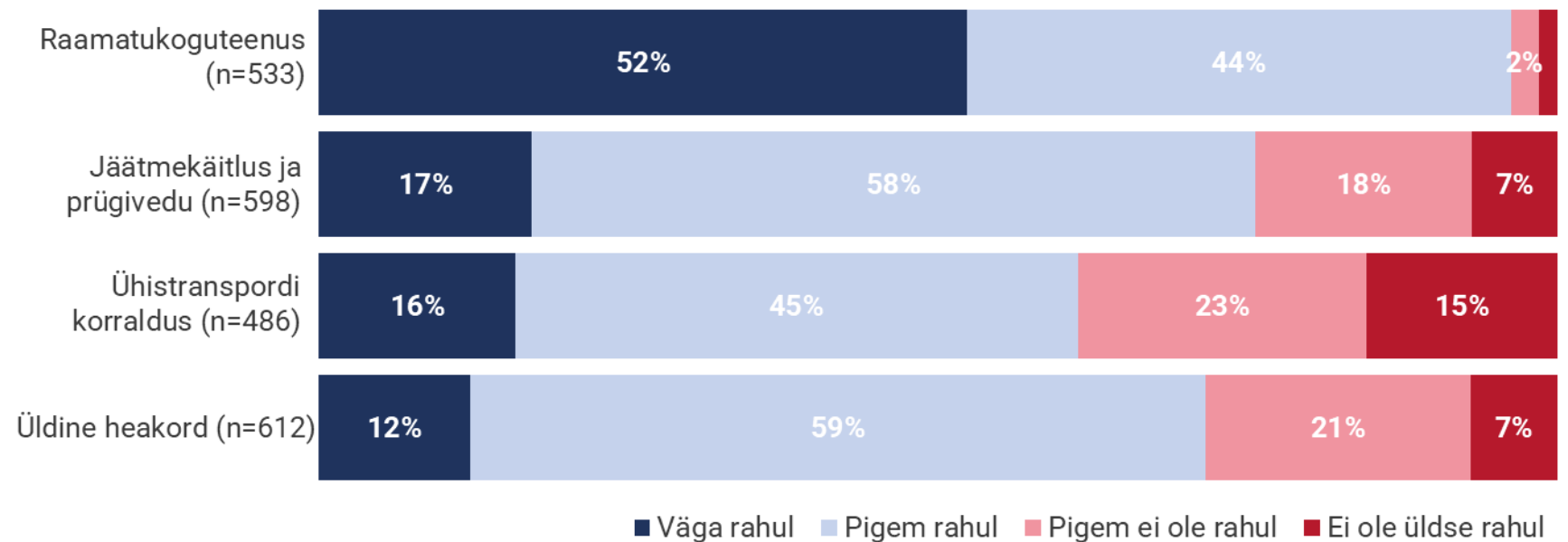
Järeldused:

- Elukeskkonna ja taristu teenustest hinnati parimaks raamatukoguteenuse kättesaadavust ja kvaliteeti, suurim rahulolematuse ilmnemine ühistranspordi korralduse osas. Üldise heakorra hinnang (2,77) viitab mõõdukale rahulolule. Samas ilmnevad piirkondlikud erinevused – Elva linnast väljaspool ollakse kriitilisemad kui linnasiseselt.
- Haridusvaldkonnas hinnati kõige positiivsemalt alus- ja koolihariduse kättesaadavust, kriitilisemalt aga huvihariduse ning koolihariduse kvaliteeti (keskmine hinnang 2,91). Rahulolematust väljendasid eeskätt Palupera ja Puhja elanikud.
- Vaba aja, kultuuri ja noorsootöö teenuste puhul hinnati kõrgelt sportimisvõimalusi vabas õhus ja noorsootööd. Rahulolematuse oli suurem kultuurisündmuste ja siseruumides sportimisvõimaluste kättesaadavusega.
- Avalike teenuste osutamisega seotud peamisteks probleemideks peetakse ühistranspordi korraldust, teede seisukorda ning ebavõrdset juurdepääsu haridus- ja huviteenustele.

Elukeskkonna ja taristu teenustest pälvis kõrgeima rahulolu raamatukoguteenuse kättesaadavus ja kvaliteet, mille keskmine hinnang oli 3,48. Raamatukoguteenusega on väga rahul 52% vastajatest. Eriti rahul olid Rõngu elanikud, samuti Elva linnas elavad vastajad ja vanusegrupp 65 või vanem.

Ühistranspordi korraldusega oli väga rahul või pigem rahul 61% vastanutest, võrreldes teiste valdkondadega oli rahulolematust märgata rohkem (rahulolematuid antud teemaga oli 38% - keskmine hinne 2,62). Enim rahulolematust avaldasid Rannu, Konguta ja Puhja elanikud.

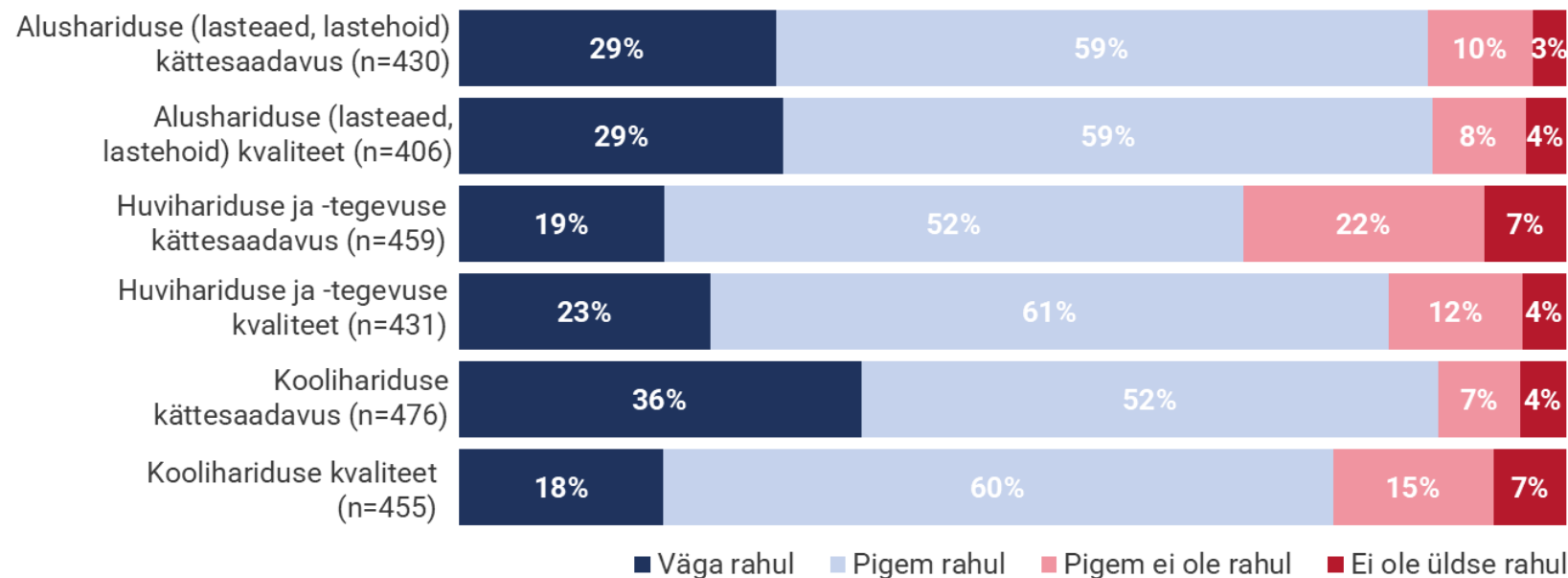
Üldise heakorra keskmine hinnang oli 2,77. Rahulolematus oli suurem nende seas, kes elavad Elva linnast väljaspool (Palupera ja Puhja elanikud).

Joonis 5. Rahulolu elukeskkonna ja taristuga

Haridusvaldkonnas hinnati kõige positiivsemalt alus- ja koolihariduse kättesaadavust – 88% vastajatest oli rahul. Koolihariduse kättesaadavuse keskmine hinne oli 3,21 ja alushariduse kättesaadavuse keskmine 3.14. Kõige rahulolevamad olid mõlemas kategoorias põhiharidusega vastajad.

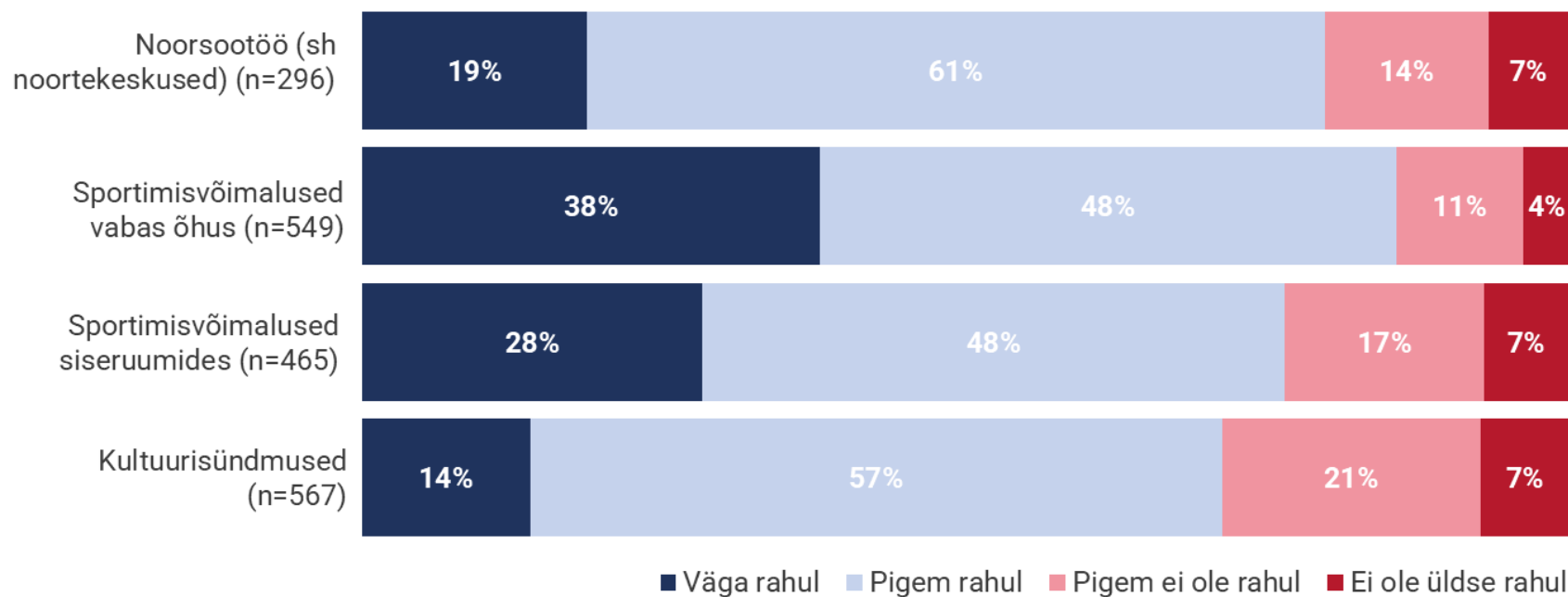
Rohkem kriitilisi hinnanguid anti huvihariduse ja – tegevuste kättesaadavusele (29% ei ole rahul), samas väga rahul või pigem rahul on 71% uuringus osalenutest. Rahulolematust väljendasid eeskätt Palupera ja Puhja elanikud. Samuti koolihariduse kvaliteedi kohta (22% vastajatest ei ole rahul), kuid 78% olid väga rahul või pigem rahul. Enim rahulolematud olid Rannu elanike seas.

Joonis 6. Rahulolu haridusvaldkonnaga (sh huvihariduse ja alusharidusega)

Vaba aja, kultuuri ja noorsootöö teenuste puhul hinnati kõrgelt sportimisvõimalusi vabas õhus (86% vastajatest oli rahul) ja noorsootööd (80% oli rahul). Vabas õhus sportimise võimaluste keskmine hinnang oli 3,20 ning enim rahul olid Elva linna elanikud.

Rahulolematust oli märgata rohkem kultuurisündmuste ja siseruumides sportimisvõimaluste kättesaadavusega. Kultuurisündmuste korraldusega ei ole rahul 28% vastajatest, samas rahulolevaid osalenuid oli 71% ning keskmine hinne oli 2,78. Rahulolematust väljendus enim Palupera elanike seas.. Siseruumides sportimisvõimalustega oli rahul 76% vastanutest, rahulolematuid oli 24%. Suurem rahulolematus tuli esile just Palupera elanike seas.

Joonis 7. Rahulolu vaba aja, spordivõimaluste, kultuurisündmuste ja noorsootööga

AVALIKE TEENUSTE OSUTAMISEGA SEONDUVAD PROBLEEMID

Uuringus osalenutelt uuriti, millised on nende jaoks kolm kõige olulisemat avalike teenuste osutamisega seonduvat probleemi.

Ühistransport ja ligipääsetavus

Kõige sagedamini mainitud mure puudutab ühistranspordi kehva korraldust — liinide harvust, ebamugavaid graafikuid ning puudulikku ühendust väiksemate asulate, Elva ja Tartu vahel. Rõhutati, et maa- ja äärealadel elavatel inimestel, eriti lastel ja eakatel, on keeruline pääseda kooli, arsti juurde või kultuurisündmustele. Mitmel puhul mainiti ka vajadust koolibusside ja taksobusside järele, eriti talvistes tingimustes ja valgustamata teelõikudel.

Haridus, huviharidus ja lastega seotud teenused

Muretsetakse koolihariduse kvaliteedi, õpetajate ja tugispetsialistide vähesuse, HEV-lastele suunatud toe ning väikekoolide säilimise pärast. Esile kerkivad ka ruumipuudus koolides ja lasteaedades, lasteaiakohtade nappus, huvihariduse kättesaamatus maapiirkondades ja transporditõkked huviringidesse jõudmisel. Oluline teema on ka koolitoidu kvaliteet ning psühholoogilise toe kättesaadavus õpilastele.

AVALIKE TEENUSTE OSUTAMISEGA SEONDUVAD PROBLEEMID

Teede ja kõnniteede seisukord

Vastustes mainitakse pidevalt katkiseid, hooldamata või puudulikke teid ja kõnniteid – nii linnas kui maapiirkondades. Talvine lume lükkamine, kruusateede tolmutõrje, kergliiklusteede puudumine või halb kvaliteet ning tänavavalgustuse nappus on korduvad teemad. Teede olukorda seostatakse otseselt turvalisusega, eriti laste jaoks.

Heakord, jäätmekäitlus ja elukeskkond

Elanikke häirib prügi tekkimine looduskaunites kohtades, vähene prügikastide ja konteinerite arv, kallis või halvasti korraldatud prügiveo teenus ning parkide, matkaradade ja randade hooldamatus.

Avalikud teenused ja suhtlus omavalitsusega

Oli neid, kes tunnevad puudust selgest ja inimlikust suhtlusest vallaametnikega, kaasamisest otsustusprotsessidesse ning ühtsest ja usaldusväärsest infokanalist. Probleemideks nimetati ka kirjadele mitte vastamist, ebapädevaid ametnikke, ja Elva-kesksust — väiksemad piirkonnad tunnevad end unustatuna.

ELUKESKKOND

Elukeskkonnaga seotud rahuloluhinnangud hõlmasid väga erinevaid teemasid alates igapäevateenustest kuni vaba aja veetmise võimalusteni.

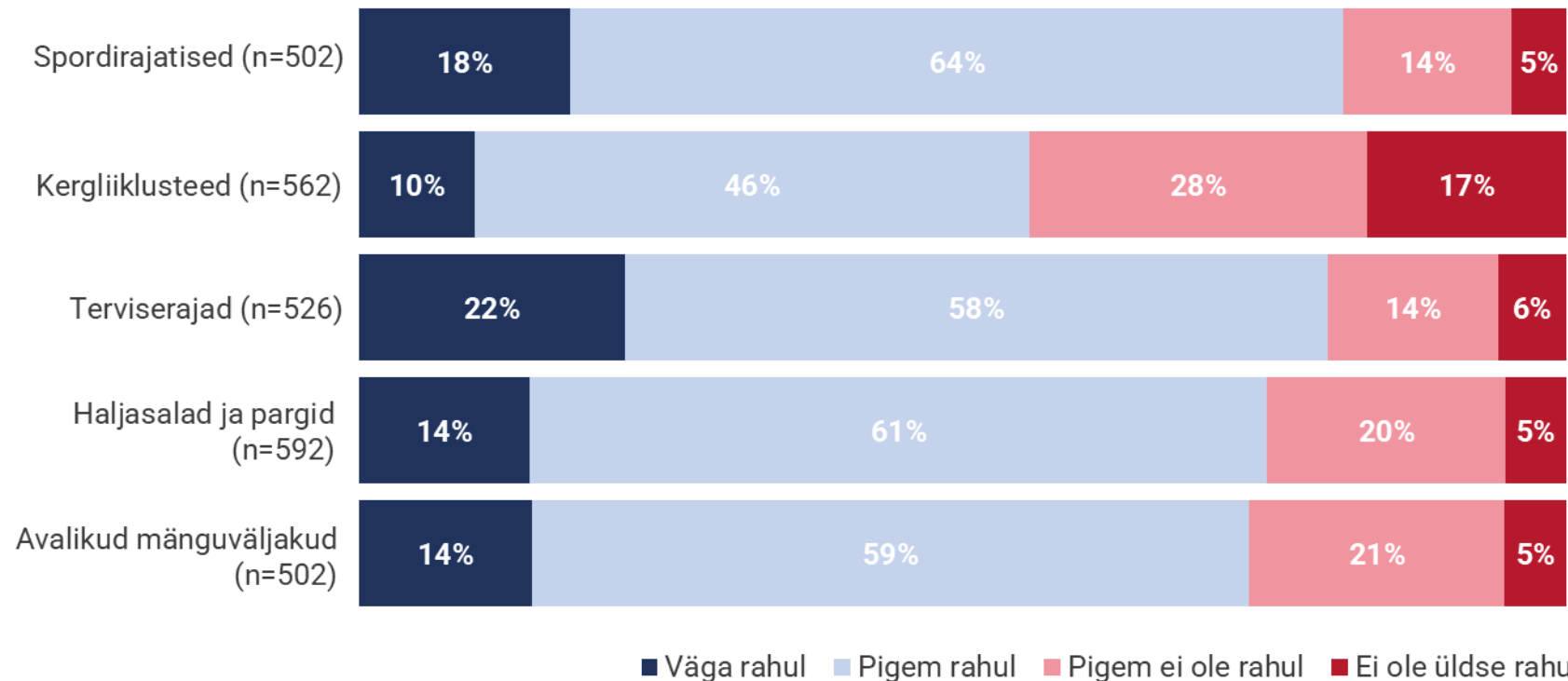
Ülevaatlikkuse huvides on tulemused esitatud kolmes temaatilises alajaotuses: **vaba aeg ja liikumine looduses, haridus- ja kultuuriasutused ning taristu ja igapäevateenused.**

Järeldused:

- Vaba aja ja liikumisvõimaluste osas olid vastajad kõige rohkem rahul terviseradade (enim rahul noored) ja spordirajatistega (enim rahul eakad (65+)). Kõige kriitilisemalt suhtutakse kergliiklusteede olukorda, kus rahulolematus on suurem Rannu ja Rõngu piirkonna elanike hulgas.
- Haridus- ja kultuuriasutustest hinnati kõige kõrgemalt raamatukogusid – 41% vastajatest oli väga rahul. Suur rahulolu ilmnes ka lasteaedade ja koolide puhul. Noortekeskused, kultuuriasutused ja huvikoolid said samuti valdavalt positiivse hinnangu.
- Taristu ja igapäevaste teenuste seas hinnati kõige kriitilisemalt teede ja talvise hoolduse olukorda. Samas oldi selgelt rohkem rahul jäätmejaamade, tänavavalgustuse, kalmistute ja ühistranspordi peatustega, mis said valdavalt positiivseid hinnanguid.
- Infrastruktuuriga seotud peamisteks probleemideks peetakse kergliiklusteede puudumist või katkendlikkust ning teede ja kõnniteede halba seisukorda.

Vaba aja ja liikumisvõimaluste osas olid vastajad kõige rohkem rahul terviseradade (keskmine hinne 2,97) ja spordirajatistega (2,95). Terviseradadega olid enim rahul noored, spordirajatistega eakad (65+).

Rahulolematust oli märgata rohkem **kergliiklusteede osas** – 45% vastajatest ei olnud rahul (sh 17% ei ole üldse rahul), keskmine hinne oli vaid 2,49. Rahulolevaid vastajaid oli 56%. Rahulolematust väljendasid eeskätt Rannu (keskmine 2,06) ja Rõngu (keskmine 2,3) elanikud. **Avalike mänguväljakute** ja **haljasalade** puhul oli rahulolu mõõdukas, kuid ligikaudu veerand vastajatest väljendas ka rahulolematust.

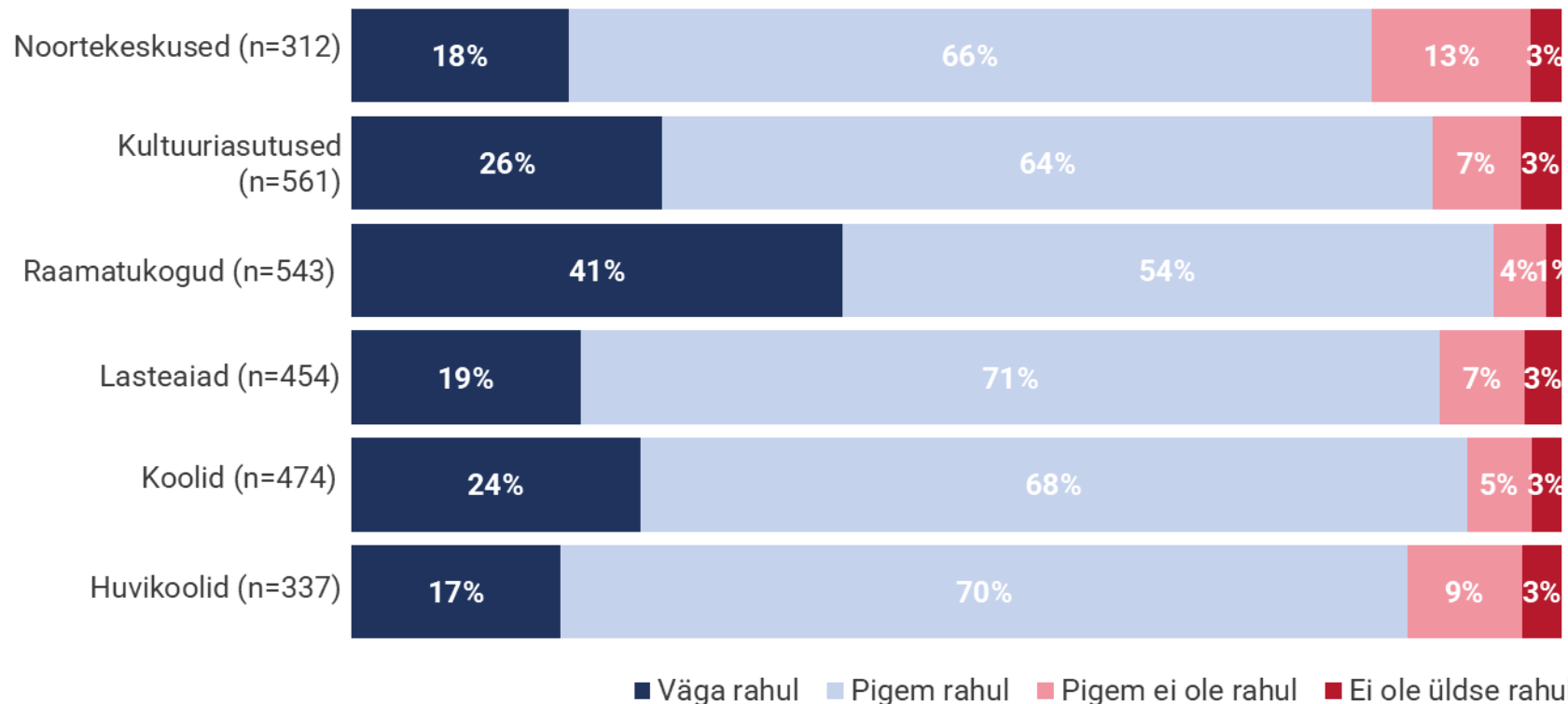

Joonis 8. Rahulolu vaba aja ja liikumisvõimalustega looduses

Haridus- ja kultuuriasutustest hinnati kõige kõrgemalt raamatukogusid – väga rahul oli 41% vastajatest, rahulolu-hinnangute keskmine oli 3,41. Eriti positiivselt hindasid raamatukogusid noored (16-26) ja vanuserühm 65+.

Kõrged rahulolutasemed ilmsesid ka **lasteaedade** ja **koolide** puhul. Lasteaedadega olid enim rahul põhiharidusega vastajad ja eakamad (65+), koolidega omakorda Elva linna elanikud ja vanuserühm 50–64.

Noortekeskuste, kultuuriasutuste ja huvikoolide hinnangud jäid samuti valdavalt positiivseks – igas kategoorias oli vähemalt 80% vastanutest rahul.

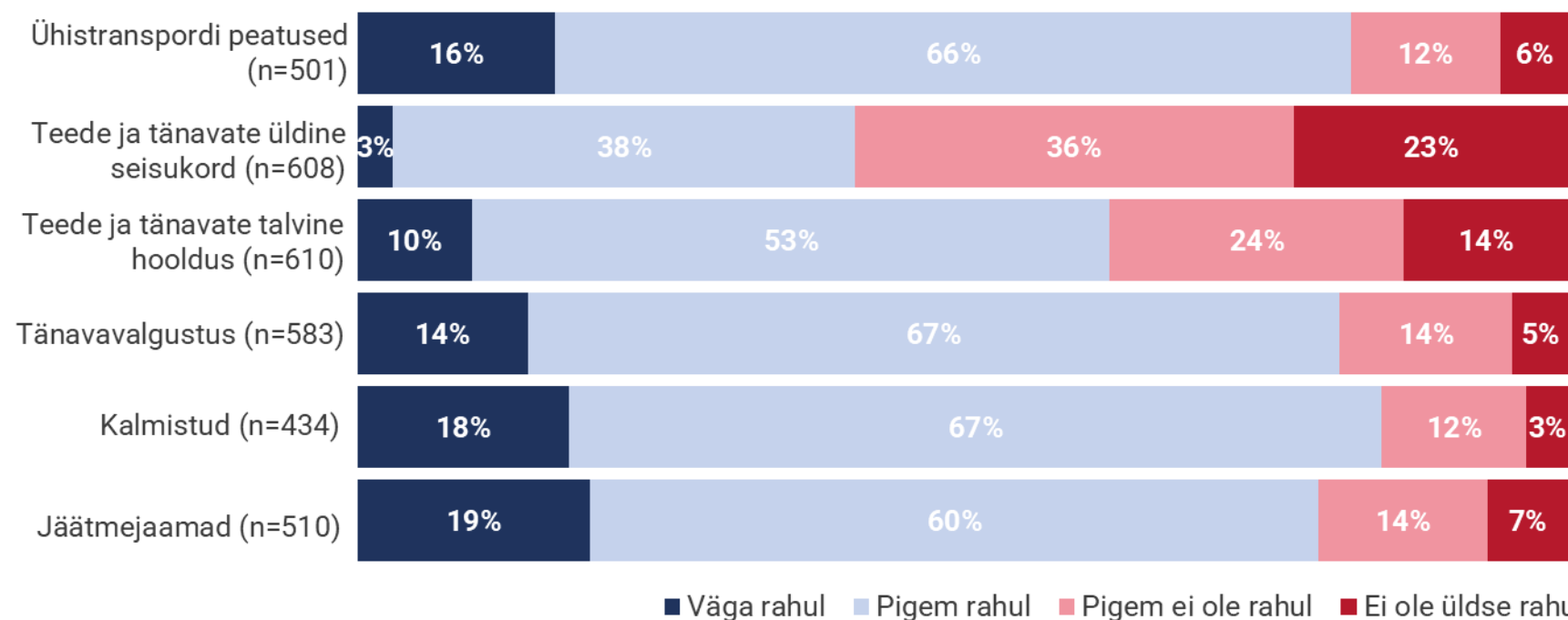

Joonis 9. Rahulolu haridus- ja kultuuriasutustega

Taristu ja igapäevaste teenuste puhul tõusid esile kriitilisemad hinnangud teede olukorrale. Teede ja tänavate üldise seisukorra keskmine hinne oli 2,22 – koguni 23% vastajatest märkis, et ei ole üldse rahul. Rahulolematust väljendasid eeskätt Palupera elanikud ning kutseharidusega vastajad.

Talvise hoolduse keskmine hinnang oli 2,58 ja 38% ei ole rahul. Kõige kriitilisemad olid vastajad vanusegrupist 16-26.

Samas olid rahulolunumbrid kõrgemad mitmete teiste teenuste osas. Jäätmejaamadega oli vähemalt „pigem rahul“ 79% vastanutest, keskmine hinne 2,92. Tänavavalgustust hindas positiivselt 81%, kalmistute seisukorda 85% ning ühistranspordi peatusi 82% – viimaste keskmised hinnangud olid vastavalt 2,91, 2,99 ja 2,93.

Joonis 10. Rahulolu taristu ja igapäevasteenustega

INFRASTRUKTUURIGA SEONDUVAD PROBLEEMID

Uuringus osalenutelt uuriti, millised on nende jaoks kolm kõige olulisemat infrastruktuuriga seonduvat probleemi.

Kergliiklusteede puudumine või katkendlikkus

Kõige sagedamini mainitud probleem kogu vastajaskonnas. Elanikud ootavad järjepidevat, turvalist ja valgustatud kergliiklusteede võrgustikku, mis võimaldaks ohutut liikumist jalgsi või jalgrattaga. Eraldi rõhutati vajadust ühendada Elva keskus ümberkaudsete asulate ja küladega (nt Elva–Rõngu, Peedu, Puhja, Hellenurme–Palupera). Mure esitati sageli koos viitega laste liikumisohutusele.

Teede ja kõnniteede halb seisukord ning talihooldus

Uuringus osalenute kriitika keskendus ka auklikele kruusa- ja asfaltteedele, katkistele või puuduvatele kõnniteedele ning ebapiisavale talihooldusele (sh lume- ja libedustõrjele). Mitmel pool toodi välja kanalisatsiooniluukide kõrgusprobleemid ja liiklusohutuse tagamise vajakajäämised. Väga sageli rõhutati, et just kõrvalised või väiksemad tänavad on jäänud hooldusest välja.

INFRASTRUKTUURIGA SEONDUVAD PROBLEEMID

Avaliku ruumi ja haljasalade hooletus

Suur hulk vastajaid juhtis tähelepanu mänguväljakute, parkide, kalmistute, pinkide, avalike tualettide ja puhkevõimaluste puudumisele või halvale seisukorrale. Kritiseeriti lagunenud hoonete, räämas keskuste ning korrastamata haljasalade olemasolu. Selline ruumiline hooletus mõjub demotiveerivalt ja ei soodusta kogukondlikku kasutust.

Ujula ja spordirajatiste puudumine või seisak

Mõned uuringus osalenud väljendasid rahulolematust Elva ujula ehituse seiskumise osas, mida on pikalt lubatud. Samuti nimetati vajadust kaasaegsete staadionite, valgustatud liikumisradade ja välijõusaalide järele, eriti keskustest kaugemal. Tervisespordi ja liikumisvõimaluste arendamine nähakse olulise investeeringuna.

KOGUKONNA KAASAMINE

Küsitluses käsitleti ka elanike teadlikkust ja hinnanguid kogukonna kaasamise korraldusele vallas. Küsimused puudutasid nii osalusmehhanismide (nt külavanemad ja piirkonnakogud) tunnetust kui ka rahulolu elanike kaasamisega erinevatesse arenguprotsessidesse.

Järeldused:

- Inimeste teadlikkus kogukondlikest rollidest ja kaasamisvõimalustest on küll pigem tagasihoidlik, kuid huvi nende vastu on olemas. Piirkonnakogu ja külavanema rolli tunneb vaid kolmandik vastajatest, ent suur osa soovib selle kohta rohkem teavet. Laiemate kaasamisvõimaluste kohta valla tegevustes väitis ligikaudu 47% vastanutest, et nad on teadlikud, samas kui 40% soovis rohkem teada.
- Küsitlusele vastanutest vähem kui pooled tunnevad end kaasatuna valla ruumilisse ja üldisesse arengusse, samas kui märkimisväärne osa väljendab eriarvamust või huvi suurema teavituse vastu.
- Elanike eelistatud suhtluskanalid valla teemadel on erinevad sõltuvalt vanusest ja piirkonnast, mistõttu tuleks kaasamisel kasutada mitmekesisist lähenemist. Nooremad vanuserühmad (16–49) eelistavad sotsiaalmeediat, samas kui e-post ja avalikel aruteludel osalemine on levinumad näiteks Rannu ja Palupera elanike ning meeste seas.

Rahulolu kogukonna kaasamisega Elva vallas

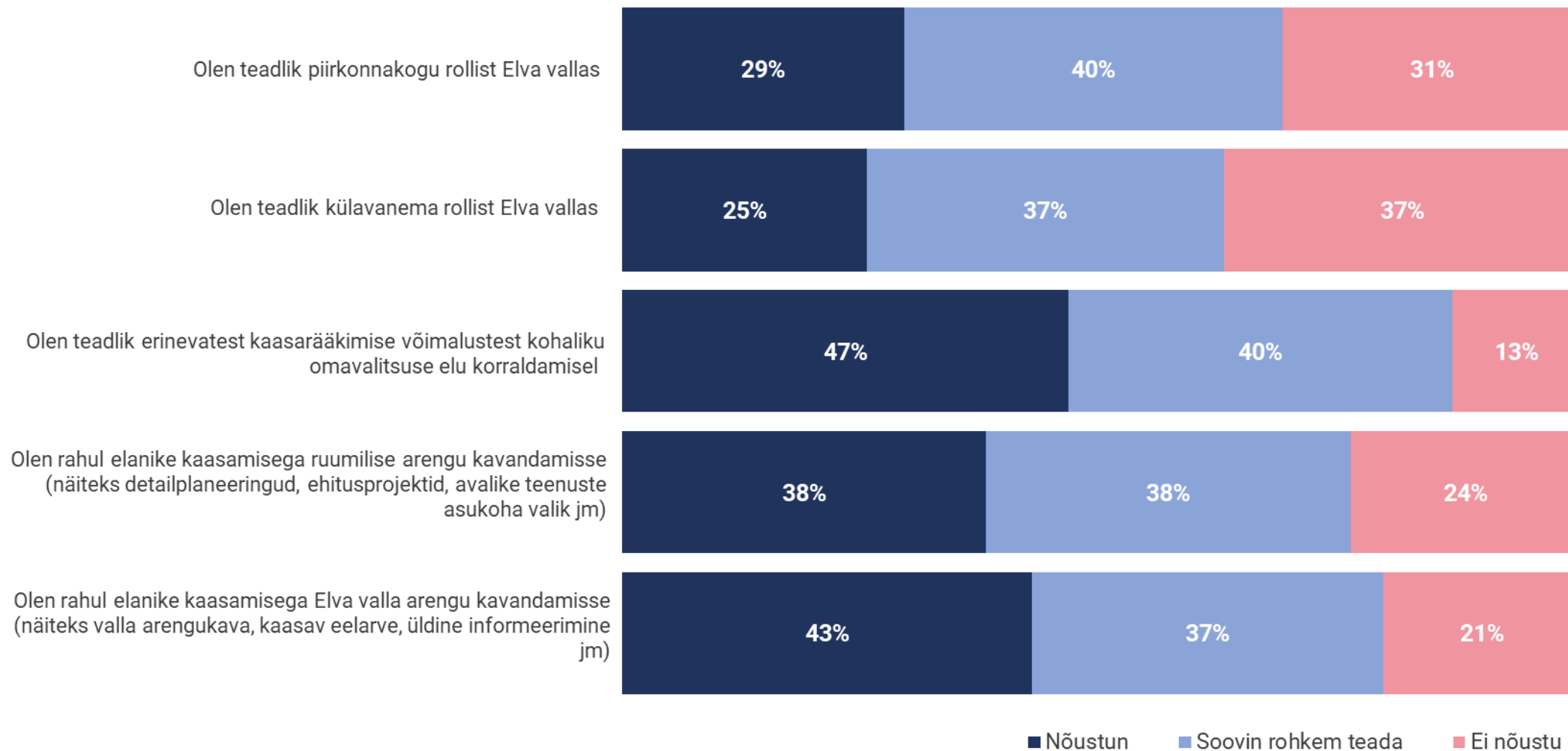
Vastanute teadlikkus ametlikest kogukondlikest rollidest jäi tagasihoidlikuks: vaid 29% ütles, et on teadlik piirkonnakogu rollist ning 25% teavad külavanema ülesandeid. Samas soovis täiendavat teavet vastavalt 40% ja 37% vastanutest, viidates võimalusele tugevdada nende rollide tutvustust kogukonnas (joonis 11).

Laiemate kaasamisvõimaluste kohta kohaliku omavalitsuse tegevustes väitis 47% vastanutest, et nad on teadlikud, samas kui 40% soovis rohkem teada ning 13% ei nõustunud väitega.

Kahel viimasel teemal – elanike kaasamine ruumilise arengu ja valla üldisesse arengusse – märkis vastavalt 38% ja 43%, et nad tunnevad end kaasatuna. Samal ajal avaldas ligi veerand vastanutest neis teemades eriarvamust: 24% ja 21% ei nõustunud, samas kui kolmandik kuni 38% soovis antud teemadel rohkem infot.

Küsitluses uuriti, millisel viisil elanikud eelistavad oma arvamust ja ettepanekuid valla teemadel edastada. Kõige sagedamini nimetati sotsiaalmeediat, eriti vanusegruppides 16–26 ja 27–49, kus see oli selgelt eelistatuim viis. Samuti mainiti sagedamini e-posti kasutamist ja osalemist avalikel aruteludel või koosolekutel. E-posti teel suhtlemist eelistasid eriti Rannu elanikud ja mehed, koosolekutel osalemine oli levinum Palupera elanike ja samuti meeste seas.

Rahulolu kogukonna kaasamisega Elva vallas:

VALLA JUHTIMINE

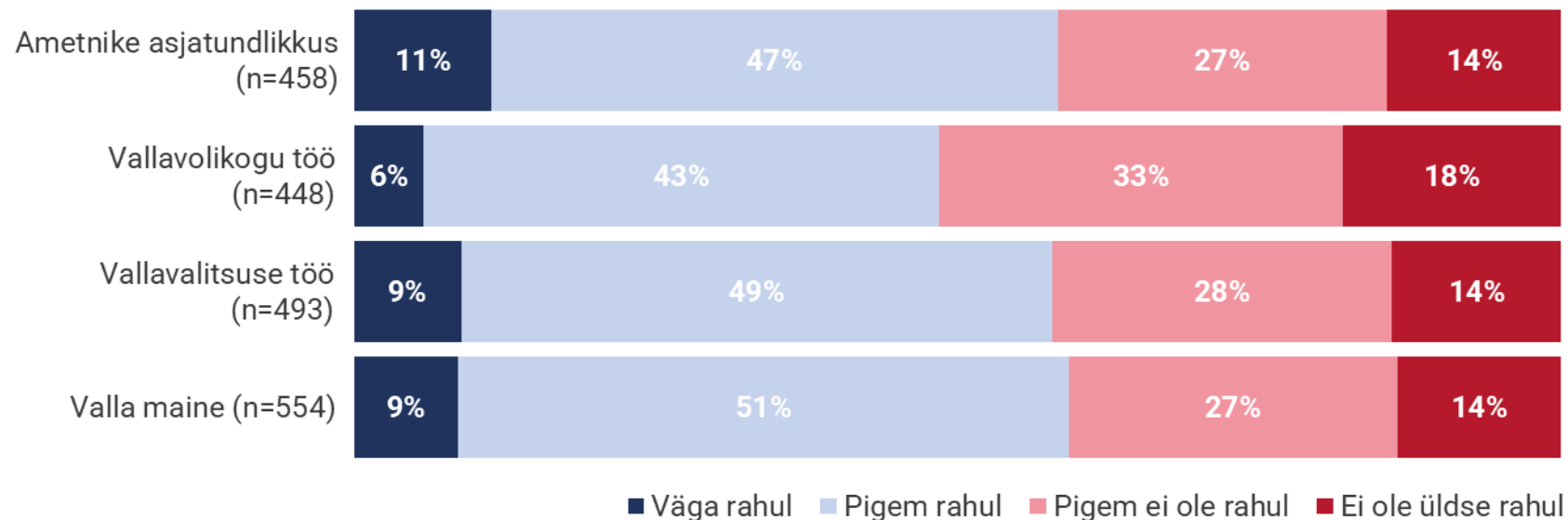
Valla juhtimise ja avalike teenuste korraldamise teemadel koguti hinnanguid nii otsustusprotsesside toimimise kui ka igapäevase teenusekogemuse kohta. Analüüsi käigus on teemad esitatud kahes alajaotuses: **valla juhtimise ja mainega seotud aspektid** ning **teenuste kättesaadavuse ja asjaajamise kogemus**.

Järeldused:

- Valla maine ja ametnike töö saavad mõõdukalt positiivseid hinnanguid, kuid volikogu tööle on hinnangud oluliselt kriitilisemad.
- Teenustega üldiselt rahul, eriti e-teenuste ja teabe kättesaadavusega. Rahulolu on kõrgem vanemaealiste ja põhiharidusega inimeste seas.
- Probleemide lahendamise kiirus ja ametnike kättesaadavus vajavad parandamist – üle poole vastanutest ei ole rahul, paljud leiavad, et suhtlus on pinnapealne ja vastused viibivad.
- Osa inimesteni ei jõua piisavalt infot valla tegemistest, kriitikat said nii veebileht kui rakendus – tunnetatakse vähest läbipaistvust ja tegelikku kaasamist.
- Kaugemad piirkonnad tunnevad end kõrvale jäetuna – investeeringud ja tähelepanu on koondunud keskusesse, äärealade vajadustega ei arvestata piisavalt.
- Hariduse ja laste toetamine vajab enam tähelepanu – esile tõusevad koolivõrgu tulevik, huvihariduse võimalused ja laste heaolu küsimused.
- Positiivsete arengutena mainiti avaliku ruumi korrastamist, infovahetuse paranemist ja kogukonna kaasamist.

Juhtimistasandi hinnangud viitavad pigem mõõdukale rahulolule. Kõige positiivsemalt hinnati valla mainet, mille puhul märkis rahulolu (väga või pigem rahul) 60% vastanutest. Valla maine keskmine hinnang oli 2,55 ning keskmisest kõrgemalt hindasid seda 65-aastased ja vanemad (2,73), noored vanuses 16–25 (2,67) ning Elva linna elanikud (2,62).

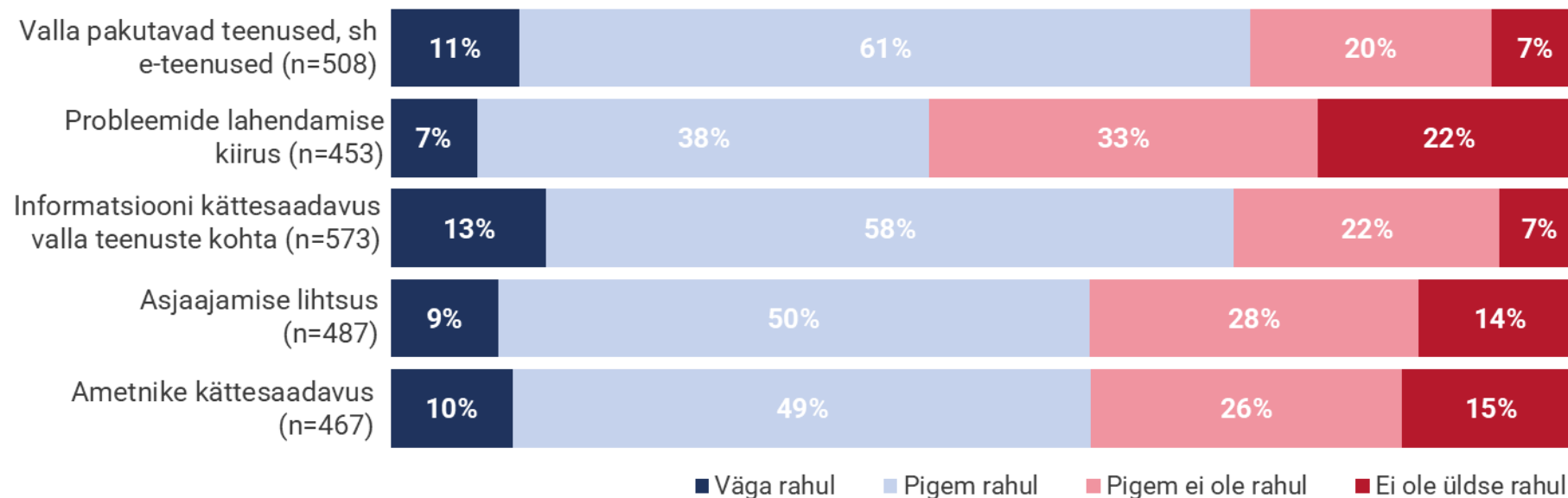
Volikogu töö pälvis kõige kriitilisemad hinnangud – 51% vastanutest ei olnud rahul, sealhulgas 18% üldse mitte. Volikogu töö keskmine hinnang oli 2,36, kuid Palupera elanike seas langes see veelgi madalamale (1,88). Ka vallavalitsuse töö (keskmine 2,53) ja ametnike asjatundlikkus (keskmine 2,56) said hinnanguid, milles rahulolu ja kriitilised hoiakud olid enam-vähem tasakaalus – mõlema teemaga oli rahul 58% vastajatest.

Teenuste kvaliteedi ja asjaajamise korralduse osas hinnati kõige kõrgemalt valla pakutavaid teenuseid, sealhulgas e-teenuseid, millega 72% vastajatest on rahul (keskmine hinne 2,76) ning informatsiooni kättesaadavust valla teenuste kohta – rahul 71% (2,77). Mõlema puhul oli rahulolu suurem just põhiharidusega inimeste seas ja vanuserühmas 65+.

Kriitilisemaid hinnanguid anti probleemide lahendamise kiirusele – koguni 55% vastanutest ei olnud rahul, sealhulgas oli 22% vastanutest väga kriitilised. Keskmine hinne jäi madalaks (2,31) ning kõige rahulolematumad olid Palupera elanikud (keskmine 2,0), mehed (2,14) ning ka Rannu elanikud (2,16).

Ametnike kättesaadavuse kohta avaldas rahulolematust 41% vastanutest, samas rahulolevaid oli 59%. Asjaajamise lihtsusega ei olnud rahul 42%, kuid 59% oli rahul.

Joonis 13. Rahulolu teenuste kvaliteedi ja asjaajamise korraldusega

PROBLEEMID ELVA VALLAS

Uuringus osalenutelt uuriti, millised on nende jaoks kõige rohkem muret tekitavad probleemid Elva vallas - millega tuleks tegeleda, mida muuta ning millised on ettepanekud.

Ametnike töö kvaliteet, suhtlus ja kättesaadavus

Oli vastajaid, kes avaldasid rahulolematust vallavalitsuse ametnike töökorraldusega. Kodanikud kogevad, et ametnikud ei vasta pöördumistele õigeaegselt või üldse mitte, suhtlus on pealiskaudne või üleolev ning kontakti saamine on keeruline. Kriitika alla sattusid ka vähene empaatia ning ametkondlik kinnisus, mis takistab probleemide sisulist lahendamist.

Regionaalse tasakaalu puudumine ja Elva-kesksus

Suur osa vastajatest tunnetab, et vallaareng ja investeeringud on koondunud valdavalt Elva linna, samal ajal kui kaugemad piirkonnad, sh külad, jäävad tähelepanuta. See põhjustab elanikes ääremaastumise tunnet ning vähendab kuuluvustunnet ühtse valla osana. Sageli mainiti, et väiksemate kogukondade vajadusi ei märgata ega arvestata.

PROBLEEMID ELVA VALLAS

Teede ja infrastruktuuri kehv seisukord

Teede korrashoid, eelkõige kruusakattega teeosadel, tõusis esile kolmanda peamise probleemina. Elanikud juhivad tähelepanu auklikele teedele, puudulikule hooldusele talvel ning kergliiklusteede vähesusele. Samuti tõstatati liiklusohutuse küsimusi – eriti lasteasutuste ümbruses ja jalakäijate vaates.

Nõrk infolevik ja läbipaistvuse puudumine

Oli uuringus osalenuid, kes tõid välja, et nendeni ei jõua info selle kohta, millega vallavalitsus tegeleb. Elanikel puudub selge ülevaade otsustusprotsessidest ja arenguplaanidest. Kriitikat sai nii valla veebileht kui ka vallaleht ja mobiilirakendus, mis ei paku ajakohast ega sisulist teavet. Samuti tunnetati vähest tegelikku kaasamist.

Hariduse korraldus ja lastega perede toetamine

Murekohaks tõusis haridusvõrgu areng, sealhulgas väikekoolide ja gümnaasiumivõrgu tulevik. Muret valmistavad ka koolitoidu kvaliteet ja kättesaadavus, lasteaedade kohatasud ning laste huvihariduse võimalused. Perede hinnangul ei ole vallal piisavat fookust laste ja noorte heaolu toetamiseks.

RAHULOLU ELVA VALLAS VÕI SELLE JUHTIMISES

Uuringus osalenutelt uuriti, mis on viimaste aastate jooksul muutunud Elva vallas või selle juhtimises paremaks, millega ollakse rahul. Oli palju neid, kes leidsid, et ei ole midagi paremaks läinud.

Elva linna ilme ja avalik ruum- kõige sagedamini toodi positiivsena välja Elva kesklinna ja Arbi ümbruse korrastamist – linn on muutunud atraktiivsemaks, puhtamaks ja visuaalselt meeldivamaks.

Suhtlus ja info levik- oli uuringus osalenuid, kes tõstsid esile valla infolehte ja sotsiaalmeedia kasutust – info jõuab elanike kodudesse, vallavanema sõnavõtte peeti sisukateks ja nähtavus üldiselt heaks.

Üritused ja kogukonna kaasamine- rahul oldi kogukonna- ja kultuuriüritustega, samuti kaasava eelarve ja piirkonnakogude tegevustega, mis loovad tunnet, et elanike hääl jõuab juhtideni.

Haridus ja noorsootöö- märkimist leidsid koolide ja lasteaedade uuendused ning noorte huvihariduse toetamine. Vallapoolsed algatused noorte heaks ja koolihoonete parendused paistsid silma.

Vallajuhi nähtavus ja sõnumid- oli neid, kes tõid välja positiivse aspektina vallavanema ning tema selged ja inimlikud sõnumid ning kohalolek.

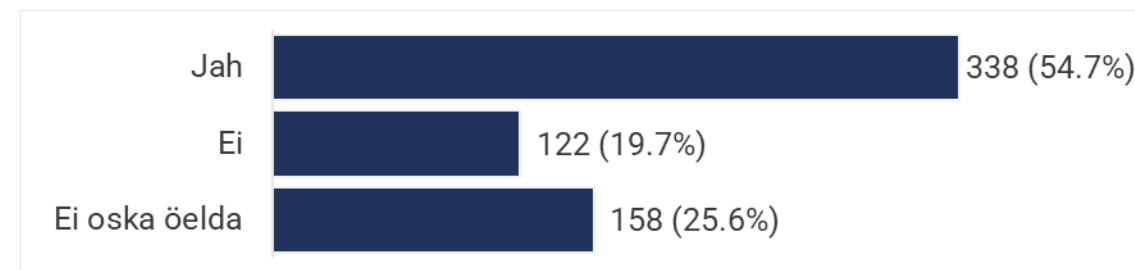
KOMMUNIKATSIOON

Uuringus hinnati ka seda, kuivõrd hästi tunnevad elanikud end informeerituna vallas toimuvast ning milliseid kanaleid selleks kasutatakse. Samuti küsiti arvamust valla paberväljaande vajalikkuse kohta.

Järeldused:

- Ligikaudu pooled elanikest tunnevad end vallas toimuvaga piisavalt kursis, samas kui viiendik tunneb end ebapiisavalt informeerituna.
- Peamiseks teabeallikaks on valla paber kandjal ajaleht (77% leidis, et paber kandjal ajaleht on vajalik). Lisaks ka saadakse infot sõpradelt/tuttavatelt, valla Facebooki lehelt ning ka kodulehelt.
- Põhjused, miks ei olda kursis Elva vallas toimuvaga, on info puudulikkus, selle hiline või ebaühtlane edastamine ning hajumine mitmesse kanalisse. Samuti peeti infovahetust liigselt Elva-keskseks, mistõttu ei jõua teave väiksemate piirkondadeni.

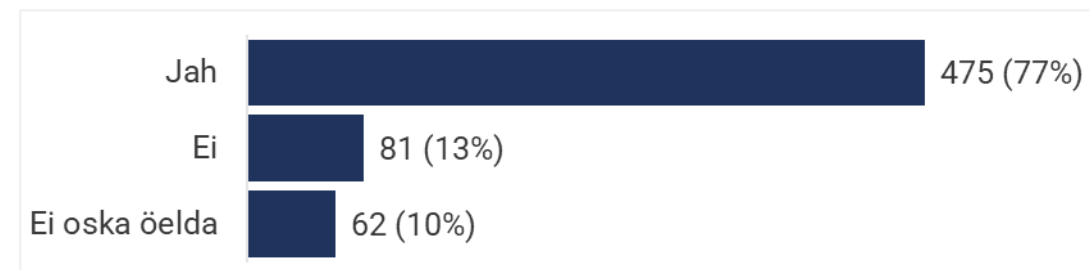
Üle poole vastajatest (~55%) leidis, et nad on valla elanikuna piisavalt kursis toimuvaga. Samas 20% märkis, et ei tunne end informeerituna, ning veerand vastanutest ei osanud sellele küsimusele hinnangut anda (joonis 14).

Joonis 14. Teadlikkus vallas toimuvast: kas elanik tunneb end piisavalt informeerituna

Kõige enam saadakse infot valla paber kandjal ajalehe kaudu. Lisaks on infoallikana rohkem mainitud ka info saamist sõpradelt / tuttavatelt, valla Facebooki lehelt ning ka kodulehelt.

Kuna Elva valla paber kandjal leht on enim kasutatud infoallikas, siis on ka 77% vastajatest toonud välja, et paberleht on infoallikana vajalik (joonis 15).

Joonis 15. Paberajalehe vajalikkus infoallikana

KURSIKOLEK ELVA VALLAS TOIMUVAGA

Uuringus osalenutelt uuriti, mis on põhjused, et nad ei ole kursis Elva vallas toimuvaga.

Info puudulikkus ja killustatus

Kõige enam kurdeti selle üle, et info Elva vallas toimuva kohta ei jõua inimesteni või jõuab liiga hilja – sageli alles pärast seda, kui üritus või otsus on juba toimunud. Paljud inimesed kirjeldasid, et nad ei tea, kust või kuidas infot otsida, sest see on jaotunud mitme kanali vahel ning ei ole süsteemselt koondatud.

Kriitika infokanalite toimimise kohta

Sagedasti toodi esile, et valla leht ei paku piisavalt sisulist ja ajakohast teavet ning keskendub peamiselt poliitilistele sõnumitele. Kodulehte peeti keerukaks ja aeglaseks, info on raskesti leitav ning ei uuene regulaarselt. Samuti mainiti, et valla äpi kadumine on jätnud tühimiku ning Facebooki info on juhuslik ja ebaühtlane.

Infovahetus on Elva-keskne ja ei jõua väiksemate piirkondadeni

Äärealade elanikud tunnevad, et neid ei kaasata ega teavitata, ning otsuste põhjendused jäävad sageli segaseks või varjatuks.

SOTSIAALTOETUSED JA - TEENUSED ELVA VALLAS

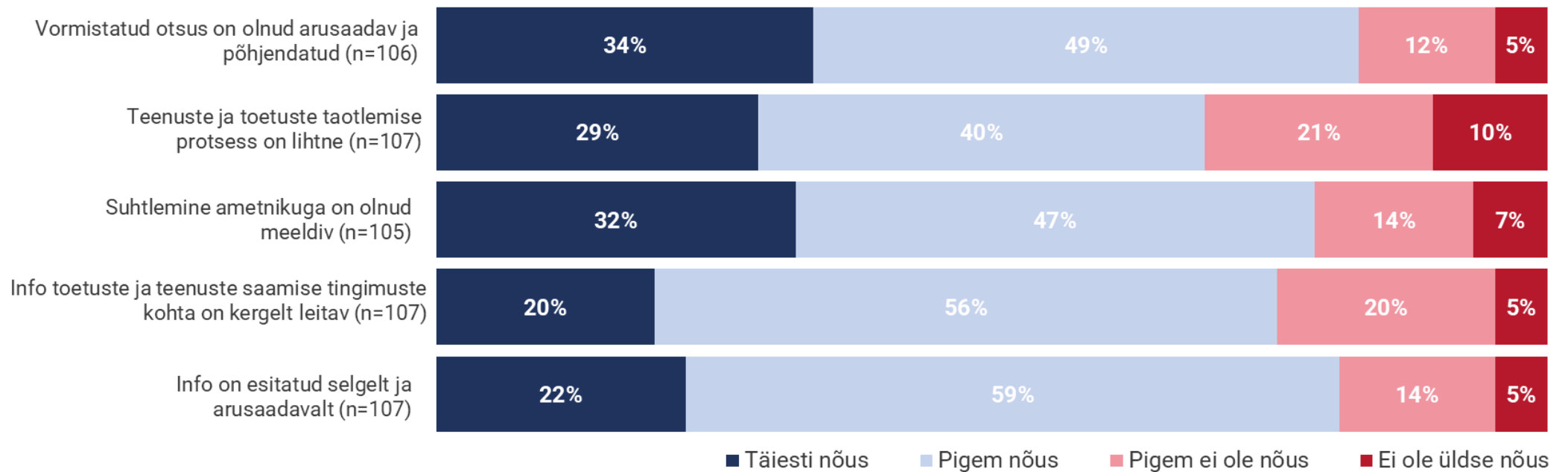
Küsitluses paluti elanikel hinnata oma kokkupuuteid Elva valla sotsiaaltoetuste ja -teenustega viimase kolme aasta jooksul. Erinevaid sotsiaalteenuseid või rahalist toetust oli selle aja jooksul kasutanud 108 vastanut, samas kui ülejäänud teatasid, et pole selliseid teenuseid viimase kolme aasta jooksul vallas kasutanud.

Järeldused:

- Teenuseid kasutanud elanikud hindasid menetlusprotsessi üldjoontes positiivselt – enamik peab otsuseid arusaadavaks ja põhjendatuks ning suhtlust ametnikega asjatundlikuks ja toetavaks.
- Kriitikat said eelkõige info kättesaadavus ja taotlemise lihtsus. Kolmandik vastanutest leidis, et toetuste ja teenuste taotlemine on keeruline, ning umbes veerand märkis, et vajalik info ei ole piisavalt selge või on seda raske üles leida.
- Elva valla sotsiaalvaldkonna suurimateks tugevusteks peetakse toetuste head kättesaadavust e-teenuste kaudu, usaldusväärseid perepõhiseid tugistruktuure, toimivat sotsiaaltransporti ning positiivseid kogemusi suhtluses ametnikega.

Teenuseid kasutanud vastajatelt küsiti täiendavalt tagasisidet toetuste ja teenuste taotlemise ning menetluse korralduse kohta. Enamik – üle 80% vastanutest – nõustus, et otsused on olnud arusaadavad ja põhjendatud (34% täiesti nõus, 49% pigem nõus). Samuti hinnati suhtlemist ametnikega valdavalt positiivselt (32% täiesti nõus, 47% pigem nõus).

Mõnevõrra kriitilisemad hinnangud anti info kättesaadavusele ja taotlemise lihtsusele – 31% vastanutest leidis, et toetuste ja teenuste taotlemise protsess ei ole lihtne, kuid 69% leidsid, et protsess on lihtne. 81% vastanutest märkis, et info on esitatud selgelt ja arusaadavalt ning 19% vastanutest, et info ei ole piisavalt selgelt esitatud või on keeruline üles leida. Kriitilisi hinnanguid esines enim 16–26-aastaste vastajate seas.

ELVA VALLA SOTSIAALVALDKONNA TUGEVUSED

Uuringus osalenutelt uuriti, millised on Elva valla sotsiaalvaldkonna tugevused.

Toetuste kättesaadavus ja e-teenused - kõige sagedamini toodi positiivse näitena välja toetuste (sh ranitsatoetus, matusetoetus, sünnitoetus) lihtne ja kiire taotlemine. Eriti hinnati võimalust kasutada SPOKU keskkonda, mis võimaldab enamuse toimingutest teha mugavalt e-teenusena.

Perepõhised teenused ja nõustamine - mitmed vastajad kiitsid Elva Perekeskust ja Perepesa tööd, tuues esile tuge lapsevanematele ning vajadusel nõustamisteenuse kättesaadavust. Need üksused jätsid elanikele usaldusväärse ja toetava mulje.

Positiivsed kogemused ametnikega - mõned vastajad tõid välja konkreetseid juhtumeid, kus ametnikud olid olnud abivalmid, professionaalsed ja selgitanud toetuse võimalusi väga põhjalikult. See andis üksikutes olukordades elanikele turvatunde ja tuge.

Sotsiaaltransport - eakatele ja puuetega inimestele pakutav transporditeenus oli mitme vastaja sõnul vajalik ja toimiv ning selle olemasolu peeti selgelt valdkonna tugevuseks.

ELVA VALLA SOTSIAALVALDKONNA MUUDATUSED

Uuringus osalenutelt uuriti, mis võiks olla sotsiaalvaldkonnas teisiti või paremini.

Ametnike töö püsivus ja suhtlusoskus

Kõige sagedamini toodi välja mure ametnike sagedase vahetumise, vähese kättesaadavuse ja empaatia puudumise üle. Elanikud ootavad stabiilset ja püsivat ametkonda, kellega kujuneks usalduslik suhe, ning inimlikku ja asjatundlikku suhtlust, mis toetaks paremini abi vajavaid inimesi.

Teenuste ja toetuste kättesaadavus ning teavitamine

Sageli mainiti, et toetuste ja teenuste taotlemine võiks olla lihtsam ning info nende kohta paremini kättesaadav. Inimesed ei tea sageli oma õigusi ega võimalusi, mistõttu rõhutati vajadust arusaadava ja mitmekanalilise info jagamise järele.

Ebavõrdne tähelepanu vallasiseselt

Mitmel korral toodi esile, et Elva linn saab rohkem tähelepanu ja teenuseid, samas kui väiksemates piirkondades elavad inimesed tunnevad end kõrvalejäetuna. Soovitakse, et abi ja teenused oleksid kättesaadavad kogu valla elanikele, mitte ainult keskuses.

Koduteenuste ja hoolduse arendamine

Eriti eakate puhul mainiti vajadust paindlikumate ja paremini kättesaadavate koduhooldusteenuste järele. Sooviti, et teenused võimaldaksid inimestel võimalikult kaua oma kodus elada ning arvestaksid individuaalseid vajadusi.

Tehniliste lahenduste kasutusmugavus

Kuigi e-teenuseid hinnati üldiselt positiivselt, toodi välja, et iseteeninduskeskkonnad ei ole alati piisavalt arusaadavad ega kasutajasõbralikud, eriti harvakasutajate jaoks. Vajatakse lihtsamaid lahendusi ning abi e-teenuste kasutamisel.

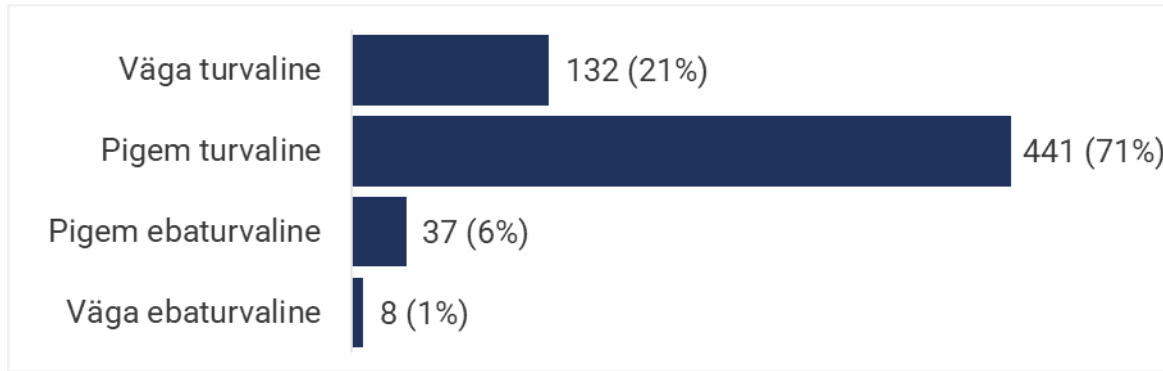
TURVALISUS

Turvalisusega seotud küsimuste eesmärk oli saada elanike hinnanguid nii üldise turvatunde kohta kui ka tuvastada valdkonnad, mis vajavad tähelepanu turvalise elukeskkonna arendamisel. Küsimused käsitlesid nii igapäevast kogemust kui ka valmisolekut ootamatuteks olukordadeks, sh kriisideks.

Kogutud andmed annavad ülevaate elanike turvatundest oma kodukohas, levinumatest probleemidest ning sellest, kui võrd ollakse teadlikud või valmis erinevateks riskistsenaariumiteks. Eraldi käsitleti ka koostööd kohaliku omavalitsuse ja elanike vahel turvalisuse tagamisel ning vabatahtliku panustamise ulatust siseturvalisuse tegevustesse.

Järeldused:

- Turvatunne on valdavalt hea, kuid muret valmistavad liiklusohutus, kriisivalmidus ja noorte kogunemised.
- Kiirusepiirangud liikluses koolide ja lasteaedade läheduses ning avalik kord (joobes isikud) vajavad rohkem tähelepanu.
- Kriisiks valmistumine on puudulik – enamik peresid pole teemat põhjalikult arutanud, toime tullakse vaid lühiajaliselt.
- Rakendus “Ole valmis” on paljudele tundmatu – teadlikkust ja kasutatavust tuleks parandada.
- KOV ja kogukonna koostööd ei osata hinnata – nähtavust ja usalduslikku suhtlust tuleb suurendada.
- Vabatahtlikus panuses osaletakse vähe, kuid valmisolekut ja huvi on märgata.

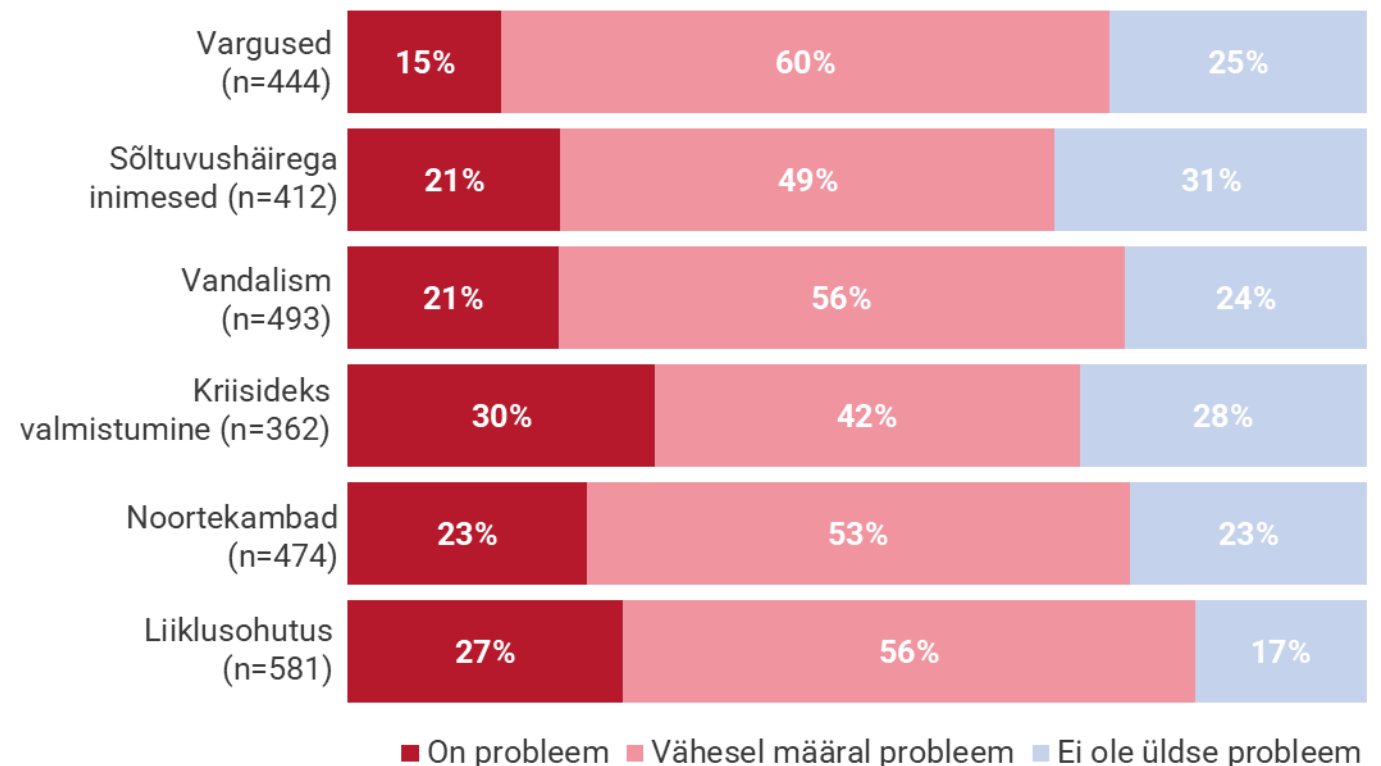

Joonis 17. Elanike hinnang turvatundele oma kodukohas

Valdav osa vastanutest tunnetab oma kodukohta turvalisena: 71% märkisid, et tunnevad end pigem turvaliselt ning 21% väga turvaliselt. Ebaturvalisust koges 7% vastanutest, sh 1% hindas olukorda väga ebaturvaliseks (joonis 17).

Elanike hinnangul vajavad suurimat tähelepanu kriisideks valmistumine (30%), liiklusohutus (27%) ja noortekambad (23%) (joonis 18). Ka sõltuvushäiretega inimesed, vandalism ja vargused toodi esile, kuid veidi väiksemas ulatuses – probleemina nimetas neid 15–21% vastanutest.

Kõikide käsitletud teemade puhul leidis vastajaid, kes pidasid neid vähemalt mingil määral murettekitavaks. Umbes veerand vastanutest arvas, et probleemi üldse ei esine – see osakaal oli sarnane kõigi teemade lõikes.

Joonis 18. Elanike hinnang suurimatele turvalisusprobleemidele vallas

TURVALISUSEGA SEOTUD PROBLEEMKOHAD

Uuringus paluti osalejatel esile tuua ka täiendavaid turvalisusega seotud probleeme.

Liiklusohutus ja kihutamine - kõige sagedamini mainiti probleemina autode ja mootorrattaste kihutamist, eriti asulates, koolide ja lasteaedade läheduses, kus see seab ohtu laste ja teiste liiklejate turvalisuse. Soovitati paigaldada lamavaid politseinikke, künniseid, liikluspeegleid ja nutikaid ülekäiguradu. Samuti väljendati rahulolematust liiklusjärelvalve vähesuse ning liikluskultuuri madala taseme suhtes.

Joobes ja sõltuvushäiretega inimesed avalikus ruumis- korduvalt toodi välja, et purjus ja sõltuvushäiretega inimesed kogunevad pargialadele, mänguväljakute lähedusse ja bussijaamadesse, mistõttu tekitavad hirmu ja ebamugavust.

Politsei nähtavus ja reageerimine- elanikud ootavad politseilt sagedasemat kohalolekut, nähtavust ja kiiremat reageerimist. Mureks on vähene patrullimine, eriti õhtuti ja nädalavahetustel, ning ka ebapiisav tähelepanu väiksematele piirkondadele.

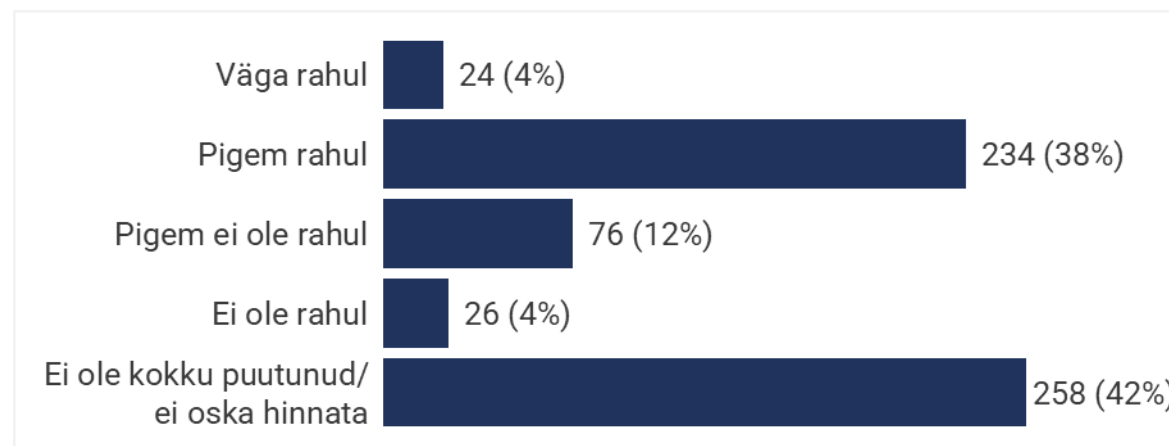
Kriisivalmiduse ja info puudumine- vastajad tõid esile, et puudub arusaadav teave selle kohta, kuidas käituda kriisiolukorras, kus asuvad varjumiskohad ning kuidas tagatakse vee, elektri ja turvalisuse kättesaadavus kriisi ajal.

Muude korduvate, kuid vähem levinud probleemidena mainiti hulkuvaid loomi, vandalismi, noorte kogunemisi, tondilosside ja avaliku korra puudulikkust, kehva tänavavalgustust ja halba kergliiklusinfrastruktuuri.

Küsitluses paluti vastajatel hinnata, kas nad on viimase 12 kuu jooksul kogenud mõnda järgmistest juhtumitest, sealhulgas erinevaid vägivallavorme, vargust või pettust.

Enamik vastajaid märkis, et nad ei ole viimase aasta jooksul ühtegi küsimuses nimetatud juhtumit kogenud – enim valiti vastuseks „Mitte ükski juhtum eelpool nimetatust“. Muude vastusevariantide puhul oli vastanute osakaal alla 1%, ning seksuaalse vägivalla kohta ei esitatud ühtegi vastust.

Kokku 42% vastanutest märkis, et ei ole kohaliku omavalitsuse ja elanike koostööga turvalisuse valdkonnas kokku puutunud ega oska seda hinnata. Neist, kes suutsid hinnangu anda, oli pigem rahul 38% vastanutest, väga rahul 4%. Rahulolematust väljendas kokku 16% (joonis 19).

Joonis 19. Hinnang kohaliku omavalitsuse ja elanike koostööle turvalisuse küsimustes

Ühe küsimusena uuriti, kas elanikud panustavad siseturvalisuse valdkonda vabatahtliku tegevuse kaudu.

Vastanutest 475 inimest teatas, et nad ei panusta vabatahtlikuna siseturvalisusse. Soovi selliseks panuseks väljendas 84 vastajat. Vabatahtliku päästjana tegutseb 4 inimest, abipolitseinikuna 2, kaitseliitlasena 14 ja naiskodukaitsjana 9 vastanut. Muude rollide all nimetas oma tegevust 30 inimest.

Uuringus osalenutelt, et kuidas saaks omavalitsuse ja elanike vahelist koostööd parandada.

Suhtlus ja info liikumine

Kõige sagedamini rõhutati, et info liigub halvasti – inimesed ei tea, kelle poole pöörduda, millised on võimalused ega saa probleemidele vastuseid. Soovitati rohkem selgitada ja jagada infot nii sotsiaalmeedias, ajalehes, postkastides kui avalikel aruteludel.

Parem kaasamine ja kohalolek

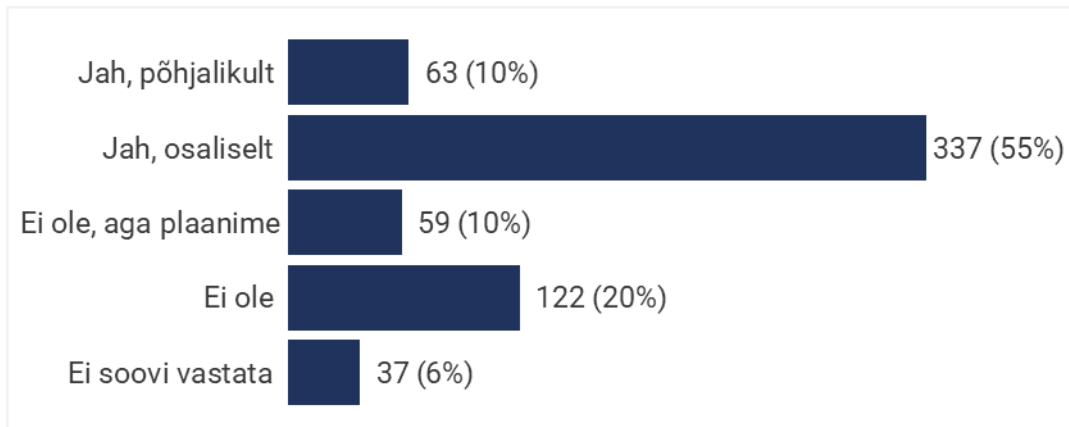
Elanikud soovivad, et vallavalitsus kuulaks inimesi päriselt ja oleks nähtavam ka väiksemates piirkondades. Kaasamine ei tohiks olla formaalsus – oodatakse sisulist huvi kogukonna murede vastu ja rohkemat kohalolekut ametnikelt ning politseilt.

Usaldus ja inimlikkus

Toodi esile vajadus empaatia, ausa suhtlemise ja koostöise hoiaku järele. Inimesed tunnevad, et nende kaebusi ei võeta tõsiselt, ning ootavad ametnikelt selgemaid vastuseid ja rohkem mõistmist.

Turvalisus ja kriisivalmidus

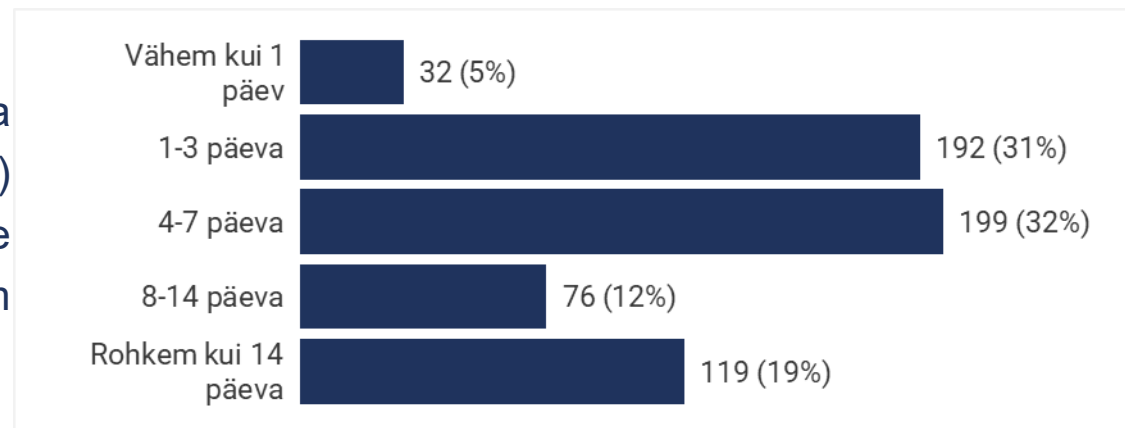
Soovitati suurendada politsei ja turvateenuste nähtavust, paigaldada rohkem kaameraid, parandada tänavavalgustust ning pakkuda elanikele selget teavet, kuidas käituda kriisiolukorras.

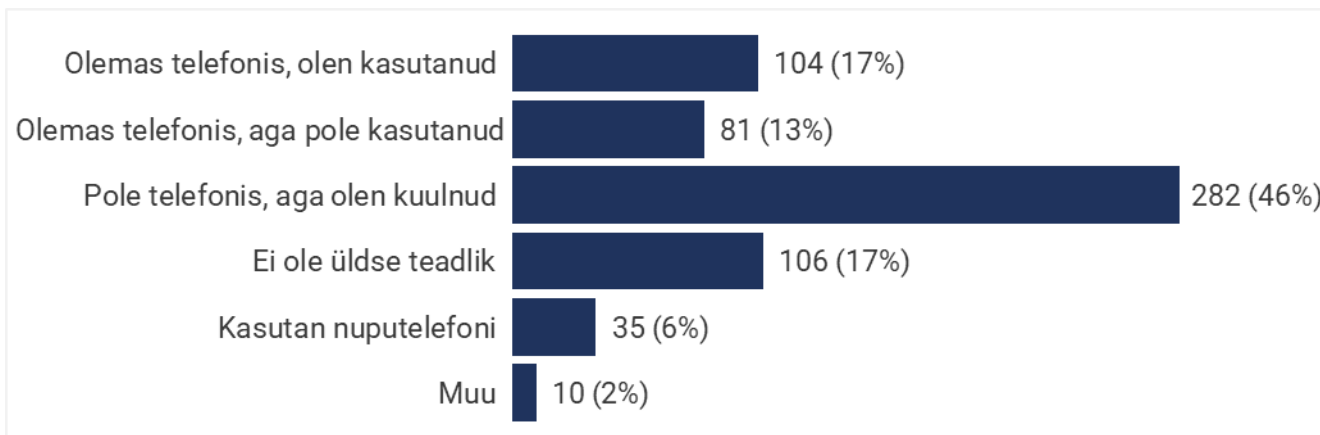
Joonis 20. Peres kriisikäitumise läbiarutamine

Küsitluses uuriti, kas peredes on arutatud tegutsemispõhimõtteid võimalike kriisiolukordade puhuks. Enamik vastajatest (55%) kinnitas, et on seda vähemalt osaliselt teinud, 10% on arutanud põhjalikumalt. Ligikaudu kolmandik ei ole teemat käsitleanud või ei soovi vastata (joonis 20).

Elanikelt küsiti ka, kui pikaks ajaks nad suudaksid kriisiolukorras ilma elektri ja veeta iseseisvalt toime tulla. Kõige enam inimesi (32%) hindas oma toimevõimeks 4–7 päeva, 31% 1–3 päeva. Üle kahe nädala suudaks hakkama saada 19%, 8–14 päeva 12% ning vähem kui ühe päeva 5% vastanutest (joonis 21).

Joonis 21. Hakkamasaamine ilma elektri ja veeta kriisiolukorras

Joonis 22. Teadlikkus mobiilirakendusest Ole valmis

Küsitluses uuriti teadlikkust mobiilirakendusest Ole valmis – 46% vastanutest on sellest kuulnud, kuid ei kasuta; 17% pole üldse teadlikud ning 30% märkisid, et rakendus on neil telefonis, ent pooled neist pole seda veel kasutanud (joonis 22).

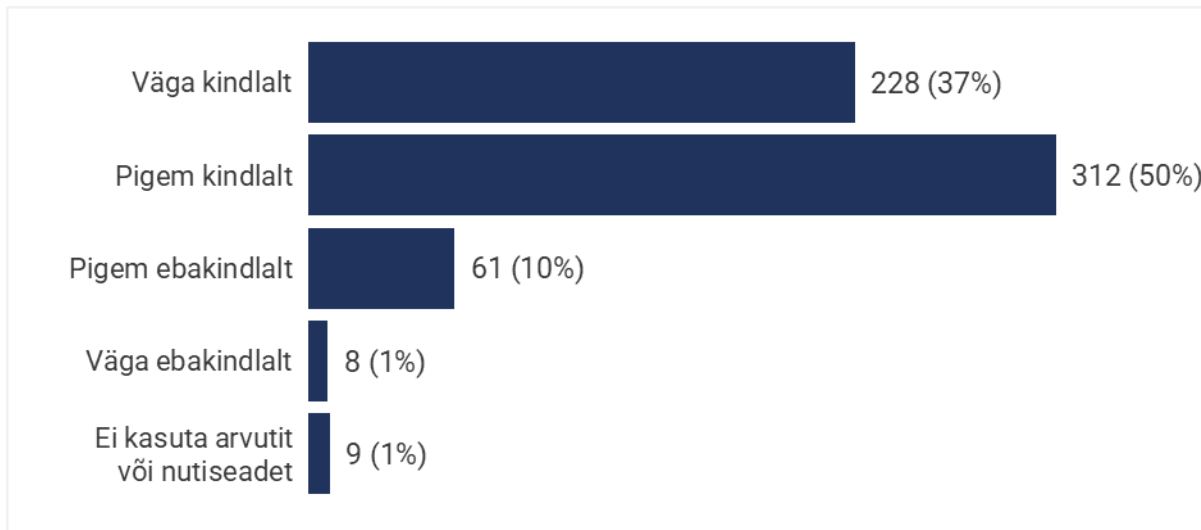
DIGITEENUSED JA DIGIPÄDEVUS

Elanikelt küsiti, kui kindlalt nad tunnevad end digivahendite kasutamisel ning kuivõrd sujuvalt on võimalik vallaga suhelda digikanalite kaudu. Hinnanguid koguti ka internetiühenduse kvaliteedi, valla digiteenuste kättesaadavuse ja kasutusmugavuse kohta. Samuti uuriti, millistel eesmärkidel kasutatakse igapäevaselt digivahendeid ning kas tuntakse vajadust juhendamise või täiendõppe järele.

Uuringus küsiti, kas elanikud tunnevad vajadust täiendkoolituse või juhendamise järele digivahendite ja -teenuste kasutamisel. Enamik vastanutest (511 ehk 83%) ei pea seda vajalikuks, kuid ligi viiendik (17%) tunneb, et vajaks tuge.

Järeldused:

- Elanike digipädevus on üldiselt hea – enamik peab end arvuti või nutiseadmete kasutamisel kindlaks, eriti nooremates vanuserühmades. Samas esineb märgatavalt rohkem ebakindlust vanemaealiste seas, põhjusteks peeti väheseid digioskusi, seadmete puudumist ning tervisemuresid, eelkõige nägemisprobleeme.
- Internetiühendus on elanike igapäevaelus keskse tähtsusega – enamik kasutab seda igapäevaselt ning üldine rahulolu ühenduse kvaliteediga on kõrge. Samas esineb piirkondlikke erinevusi: Palupera ja Rõngu elanike seas on rahulolu madalam, mis viitab vajadusele parandada ühenduse kvaliteeti just neis piirkondades.
- Elanike digioskused on tugevaimad igapäevastes tegevustes nagu e-posti, veebilehitsejate ja sotsiaalmeedia kasutamine, kuid keerukamate teemade, nagu videokõned, andmeturvalisus ja eriti tehisintellekti rakendused, puhul on enesekindlus oluliselt madalam.
- Enamik elanikke peab valla digiteenuseid oluliseks ning hindab nende kasutusmugavust kõrgelt – sagedasi raskusi esineb harva ja vähemalt 87% peab kanaleid mugavaks. See näitab, et valla digikanalid on hästi toimivad ja kasutajasõbralikud, vastates elanike ootustele tänapäevase teeninduse osas.

Joonis 23. Enesekindlus arvuti või nutiseadme kasutamisel

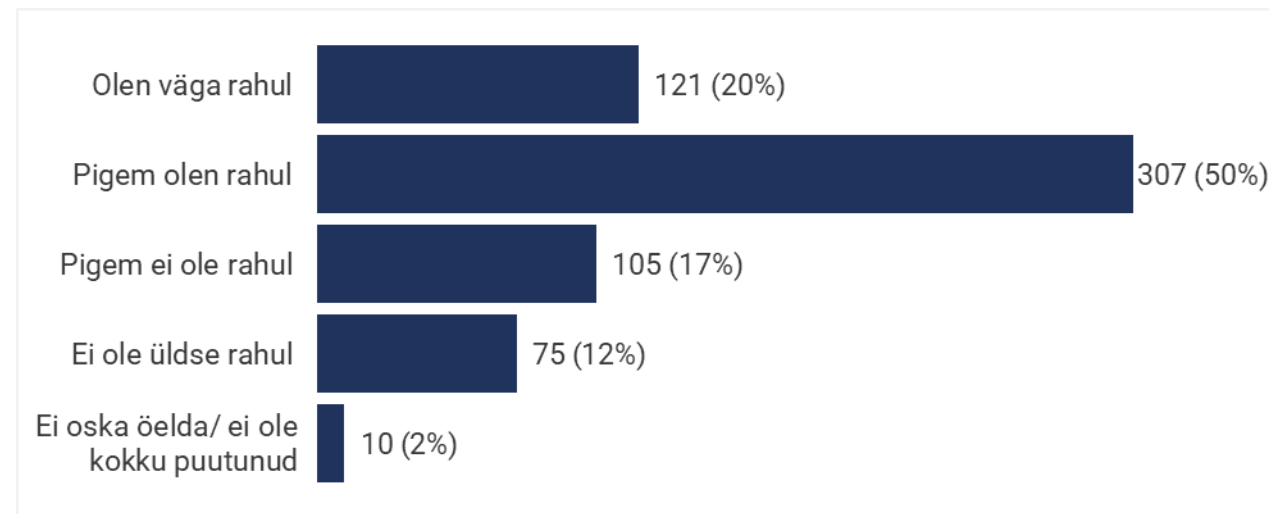
Küsitluses uuriti, kui kindlalt tunnevad elanikud end arvuti või nutiseadmete kasutamisel. Enamik vastajaid (kokku 87%) hindas end pigem või väga kindlaks kasutajaks. Kõige kindlamalt tunnevad end noored ja 27–49-aastased, samuti põhiharidusega vastajad. Ebakindlust esines rohkem vanemaealiste seas, eriti 50–64-aastaste ja 65+ vanuserühmades (joonis 23).

Küsitluses paluti neil, kes ei kasuta arvutit ega nutiseadet, selgitada selle põhjuseid. Selliseid vastajaid oli marginaalne osa kõigist vastanutest (9). Peamisteks takistusteks nimetati väheseid digioskusi, seadmete puudumist ning tervisemuresid, eelkõige nägemisprobleeme.

Uuringus küsiti ka milleks vastajad kasutavad arvutit või nutiseadet.

Kõige sagedamini kasutatakse digiseadmeid e-kirjade lugemiseks ja uudiste jälgimiseks. Samuti toodi rohkem välja arvete maksmist ning sõprade ja tuttavatega suhtlemist. Kõige vähem mainiti mängimist, seda märkisid eelkõige nooremad (16-26) ja põhiharidusega vastajad.

Küsitluses uuriti, kuidas hindavad elanikud internetiühenduse kvaliteeti oma kodukohas. Enamik vastanutest oli rahul: 50% vastas „pigem rahul“ ning 20% „väga rahul“. Rahulolematust väljendas kokku 29% vastanutest. Kõige rohkem olid rahul põhiharidusega inimesed ja Elva linna elanikud. Madalaim rahulolu ilmnes Palupera ja Rõngu elanike seas (joonis 24).

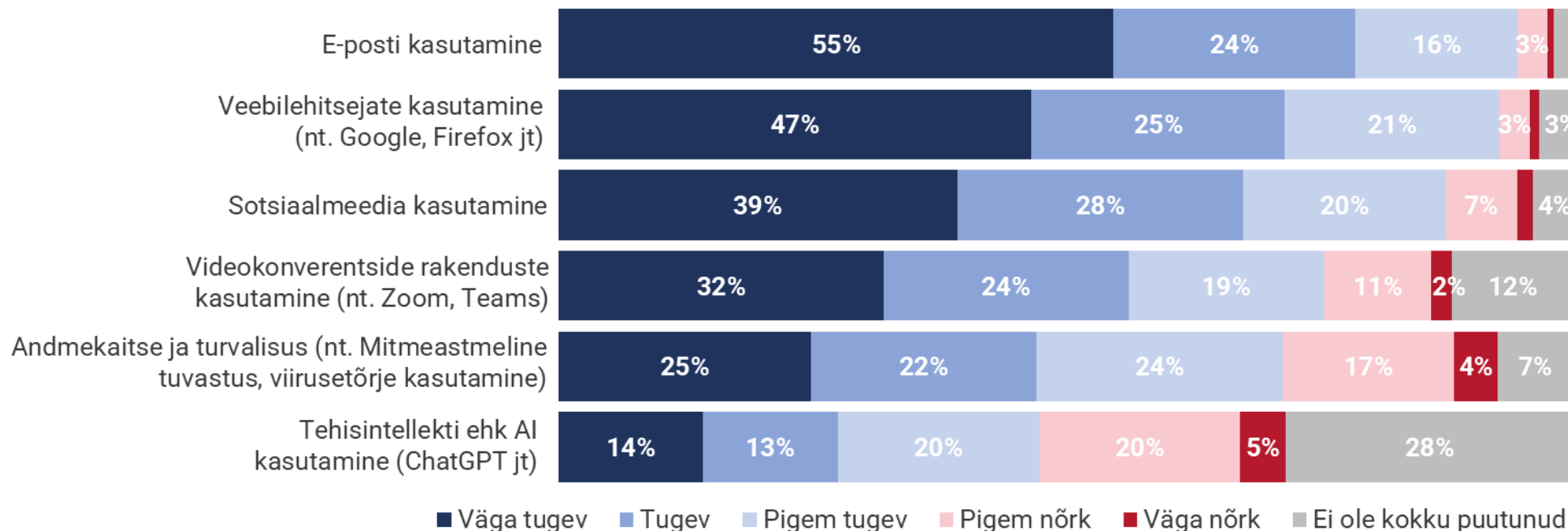

Joonis 24. Rahulolu interneti kiiruse ja leviga kodukohas

Lisaks internetiühenduse kvaliteedile uuriti ka kasutamissagedust. Enamik elanikke (583 vastanut ehk 94%) kasutab internetti igapäevaselt, mis kinnitab selle keskset rolli igapäevastes toimingutes. Ülejäänud 35 vastajat kasutavad internetti harvem kui igapäevaselt või üldse mitte, jäädes seega pigem erandlikku vähemusse.

Küsitluses paluti elanikel hinnata oma oskusi erinevate digivahendite ja -teenuste kasutamisel. Kõige kindlamalt tuntakse end e-posti (79% hindab oskust tugevaks või väga tugevaks) ja veebilehitsejate kasutamisel (72%). Sotsiaalmeedia kasutamine on samuti valdavalt tuttav, kuigi hinnangud on veidi tagasihoidlikumad (67% peab oma oskust tugevaks). Veidi nõrgemini hinnatakse oskusi videokõnede rakenduste (nt Zoom, Teams) ning andmekaitse ja turvalisuse valdkonnas – viimases peab end tugevaks vaid ligikaudu pooled vastajad.

Selgelt madalam on kokkupuude ja oskuste enesehindamine tehisintellekti (nt ChatGPT) kasutamisel: ligi kolmandik vastajatest pole sellega üldse kokku puutunud ja vaid 27% hindab oma oskust tugevaks.

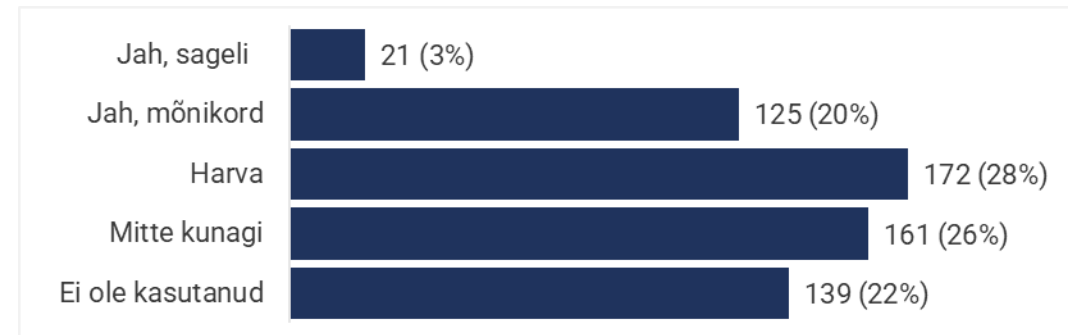

Joonis 25. Enesehindang digivahendite ja -teenuste kasutamise oskustele

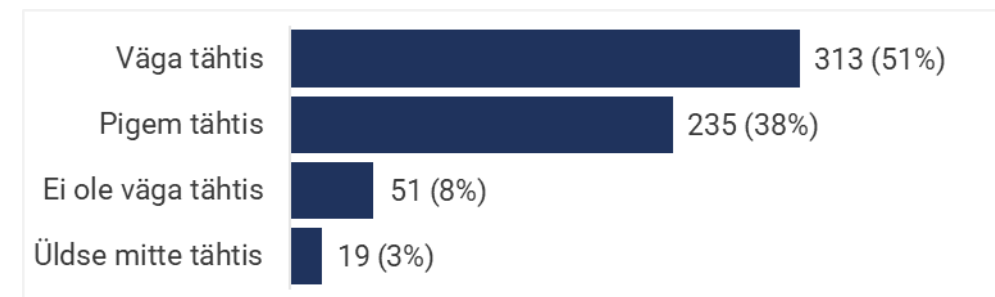
Elanike hinnangut vallavalitsuse digiteenuste ja -kanalite kasutamisele uuriti kolmest vaatenurgast: kasutusmugavus, esinevad raskused ning digiteenuste olulisus.

Küsimusele, kas vastajad on kogenud raskusi valla digikanalite kasutamisel, vastati pigem harva – sagedasi raskusi koges vaid 3% ja aeg-ajalt 20%. Samas ligi pool vastanutest kas ei ole raskusi kunagi kogenud või pole kanaleid üldse kasutanud (joonis 26).

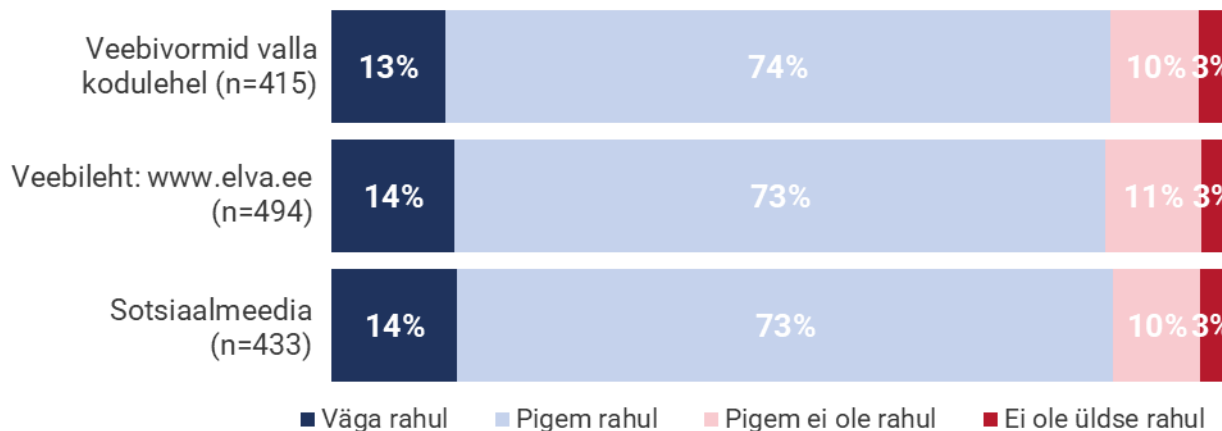
Küsimusele, kui tähtsaks peetakse digitaalseid teenuseid valla poolt, vastas enamus, et see on oluline – 51% pidas seda väga tähtsaks ja 38% pigem tähtsaks. Ainult väike osa vastanutest ei pea digitaalseid lahendusi oluliseks, mis kinnitab, et ootused e-teenuste kättesaadavusele on ühiskonnas laialdaselt juurdunud (joonis 27).

Joonis 26. Kogemused raskustega valla digikanalite kasutamisel

Joonis 27. Teenuste digitaalse pakkumise tähtsus elanike jaoks

Joonis 28. Elanike rahulolu valla digikanalite kasutusmugavusega

Uuringu tulemuste põhjal on enamik elanikke rahul valla digikanalite kasutusmugavusega – vähemalt 87% hindas iga kanalit mugavaks. Rahulolematuid on vähe, mis viitab kanalite heale toimivusele ja kasutajasõbralikkusele (joonis 28).

ETTEPANEKUD DIGITEENUSTE JA DIGIKANALITE PARENDAMISEKS

Uuringus osalenutelt küsiti ettepanekud Elva vallas digiteenuste ja digikanalite parendamiseks.

Kiire ja kättesaadav internetiühendus - kõige sagedamini mainitud probleem puudutab aeglast või olematut internetiühendust hajaasustuspiirkondades. Elanikud ootavad kiire interneti tagamist üle kogu valla, sh valguskaabliga ühendusi maapiirkondadesse, mis võimaldaks kodutööd ja üldist digivõimekuse arengut.

Kodulehe kasutajasõbralikkus - mitmed vastajad leidsid, et valla koduleht on ebaloogiline ja aeglane. Soovitati menüüde lihtsustamist, sihtrühmapõhist ülesehitust, ajakohast sisu ja vanade rakenduste (nt valla äpp) taastamist.

ETTEPANEKUD DIGITEENUSTE JA DIGIKANALITE PARENDAMISEKS

Info liikumine ja tagasiside- elanikud ootavad kiiret ja selget teavet valla tegemiste kohta (nt üritused, otsused, kriisid) ning paremat infovahetust digikanalite kaudu. Oluliseks peetakse ka rohkemate sotsiaalmeedia platvormide kasutamist.

Digioskuste arendamine ja kaasamine - oluliseks peetakse eakate ja vähe digivõimekate inimeste koolitamist väikestes gruppides või individuaalselt. Samas rõhutatakse, et digisuhtlus ei tohiks olla ainus viis – vajalik on säilitada ka alternatiivsed kanalid, nagu telefon või paberkanalid.

SOOVITUSED

1. Teede ja tänavate seisukorra parandamine ning kergliiklusteede võrgu arendamine, kaasates elanikke probleemkohtade kaardistamisse

Soovitame pöörata senisest enam tähelepanu teede ja tänavate seisukorra parandamisele ning kergliiklusteede arendamisele, kaasates elanikke probleemkohtade kaardistamisse. Usalduse ja teadlikkuse suurendamiseks soovitame jagada selgemalt infot hooldusgraafikute ja remondiplaanide kohta ning kasutada kaardipõhiseid lahendusi probleemsete lõikude esiletoomiseks.

2. Infokanalite mitmekesistamine ja usaldusväärse teabe kättesaadavuse parandamine

Soovitame mitmekesistada ja tugevdada valla infokanalite kasutamist, et tagada elanikele parem ligipääs selgele ja usaldusväärsele teabele. Eelkõige tuleks keskenduda valla ajalehe, kodulehe ja Facebooki lehe arendamisele, kuna need on elanike seas kõige enam kasutatud. Lisaks on otstarbekas täiendada ka teisi kanaleid – näiteks sotsiaalmeediat ja mobiilirakendust –, et jõuda erinevate sihtrühmadeni ning parandada info kättesaadavust kogu valla ulatuses.

3. Selgema kommunikatsiooni arendamine

Soovitame arendada selgemat kommunikatsiooni, mis koondab valla sündmuste, otsuste, teenuste ja arenduste info ühte kohta. Elanikud ootavad ajakohast teavet nii sotsiaalmeedias, e-kirja teel kui ka paber kandjal, et see oleks kättesaadav ka eakamatele ja neile, kellel puudub ligipääs digikanalitele. Selline lähenemine aitab ühtlasi suurendada usaldust ja läbipaistvust valla tegevuses. Võimalike lahendustena võiks kaaluda regulaarselt ilmuvat lisalehte, teadetetahvleid külapoodide juures või igakuiseid e-posti teavitusi. Samuti tasuks uuesti kasutusele võtta valla mobiilirakendus, mida elanikud on pidanud mugavaks ja tõhusaks teabeallikaks.

SOOVITUSED

4. Elanike teadlikkuse ja kaasamise suurendamine valla otsustusprotsessides

Soovitame suurendada elanike teadlikkust ja võimalusi osaleda valla otsustusprotsessides, pakkudes selget ja lihtsalt ligipääsetavat infot kaasamise viiside ja kanalite kohta. Kaasatust aitaks toetada ka ametnike parem kättesaadavus ning sujuvam asjaajamine, sealhulgas arusaadav info tööprotsesside ja vastamistähtaegade kohta.

5. Elanike kriisivalmiduse ja teadlikkuse tõstmine

Soovitame jagada elanike kriisivalmiduse ja teadlikkuse tõstmiseks senisest rohkem selget ja praktilist infot, mis aitaks kriisiolukordades paremini toime tulla. Oluline on tutvustada elanikele olemasolevaid tööriistu, nagu rakendus „Ole valmis“, ning julgustada neid kriisiteemade arutamisele pereringis. Läbi juhendmaterjalide, koolituste ja regulaarse teavitustöö saab suurendada elanike valmisolekut ootamatusteks ning vähendada infopuudusest tingitud ebakindlust.

6. Digisuhtluse ja -teenuste kohandamine ning digipädevuse toetamine

Soovitame kohandada valla digisuhtlust ja -teenuseid vastavalt elanike tegelikule oskuste tasemele, kasutades usaldusväärseid ja laialdaselt tuntud kanaleid nagu e-post ja veebileht. Samal ajal tuleks pöörata rohkem tähelepanu nende elanike toetamisele, kellel on raskusi kaasaegsete digivahendite, näiteks tehisintellekti või videokoosolekute platvormide kasutamisega. Selleks võiks pakkuda praktilisi koolitusi, individuaalsemat tuge või juhendmaterjale, mis aitavad vähendada digilõhet ja tagada, et kõik valla elanikud suudaksid infole ja teenustele ligi pääseda.